

Kunskapsförmedlingsprojekt inom Miljöenheten Januari – Juni 2010

2010-06-15

Förord

Under våren 2010 har en intern utredning gjorts angående informationsutbytet på Miljöenheten, Länsstyrelsen Dalarna. Projektgruppen har bestått av Stöt Ulrika Andersson, Lars Fellbrink, Adina Grälls, Sven Jansson, Jenny Jonsson och Anita Lundmark, med Therese Carlsson som projektledare.

Arbetet har utförts i fyra steg, enligt projektets fyra delmål:

1. En beskrivning görs av vilken data/information enheten innehar idag, utifrån flödesschemat i projektplanen. Var och en av boxarna i flödesschemat beskrivs i text. Ett fåtal av boxarna kommer att specificeras ytterligare i en undernivå, och då beskrivas var och en för sig. Totalt sett resulterar detta i ungefär 40 beskrivningar på en halv A4-sida var.
2. Enhetens åtta arbetsgrupper får de 40 beskrivningarna enligt ovan skickade till sig för att ta fram underlag till en behovsanalys. Arbetsgrupperna beskriver utifrån beskrivningarna vad var och en behöver i sitt arbete, samt i vilken form.
3. En sammanställning av behovsanalysen görs av projektgruppen, med en lista över det operativa arbete som behövs för att nå de interna kommunikationsbehoven.
4. En definition av vilka externa informationskanaler enheten har tillgång till har tagits fram i förstudien, och redovisas i projektets slutprodukt. En lista med externa målgrupper och deras styrmedel görs det också en beskrivning av.

En beskrivning över det material som finns på enheten har gjorts enligt delmål 1, och sammanställts i bilaga 1. Materialbeskrivning 2010-04-26.

Efter att enhetens personal gått igenom denna materialbeskrivning och redogjort för sina behov enligt delmål 2, har en behovsanalys arbetats fram av projektgruppen enligt delmål 3. Behovsanalysen presenteras i detta slutdokument för projektet tillsammans med en beskrivning av vilka operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven.

Sist i denna slutredovisning av projektet finns beskrivet vilka externa informationskanaler enheten har tillgång till enligt delmål 4, tillsammans med en redogörelse för miljöenhetens externa målgrupper som finns i bilaga 2 och 3.

2010-06-15

Sammanfattning

Då enhetens personal gått igenom beskrivningen av materialet har en del synpunkter återkommit under flertalet av materialbeskrivningarna. Dessa röda trådar av informationsbehov behöver enheten framöver utreda och arbeta vidare med i följdprojekt, eller ”arbetspaket”.

Den mest framträdande av dessa återkommande synpunkter är vilket material som bör ligga i W-GIS och RUM. Åsikterna går isär om hur mycket/vilket material som ska finnas till hands via dessa system, precis som åsikterna om hur detaljerat materialet som ligger där ska vara. Allt mellan att all bakgrunds data ska finnas tillgänglig i materialet, till att det räcker med en mycket förenklad information med hänvisning till en kontaktperson som kan ge ytterligare information om materialet finns bland åsikterna.

Vilket material som behöver tillgängliggöras enhetsgemensamt och lagras i register eller databaser, är andra synpunkter som framförts för en stor del av materialet. Detta tillsammans med i vilken form materialet bör vara i, och av vem/hur/kontinuitet av uppdatering ska göras.

En tredje röd tråd av återkommande synpunkter är vilka rutiner som behöver upprättas för att etablera arbetsordning och underhålla framtaget material. I samband med detta behöver också beskrivas hur internremisser och miljöberedning ska användas.

Externa kunskapsförmedlingen har inte utretts tillräckligt inom ramen för detta projekt, utan endast ytligt berörts. Utbyte av extern information är därför ytterligare ett följdprojekt som det behöver arbetas med framöver på enheten.

2010-06-15

Innehållsförteckning

Behovsanalys

RUM material och geografiska data

1. RUM
2. W-GIS
3. Mappstruktur/ Kartmaterial

Datalagring och register

4. Mappstruktur/ Datalagring
5. Diabas/platina
6. Miljöreda
7. Anläggningsregistret
8. Anläggningsregistret/ Tillsynsuppgifter
9. Dammregistret

Rutiner och remisser

10. Miljöberedning
11. Internremiss
12. Nyanställda
13. Vattendata/ Fältprovtagning

Underlagsmaterial (framtaget enhetsgemensamt)

14. Utbyte av gemensamt material med Naturvårdsenheten
15. Hotflex
16. Rapporter/ Miljörapporter
17. Rapporter/ Rapporter skrivna av miljöenheten
18. Miljömålsdata
19. Bilddatabas samt övriga foton

Underlagsmaterial (från enskild arbetsgrupp)

20. Energiuppgifter
21. Luft
22. Material till provningsgruppen
23. EBH-data
24. VA-uppgifter
25. Vattendata/ Grundvatten
26. Värdefulla vatten
27. Vattendata/ Vattenbiologi/ Fauna
28. Vattendata/ Vattenbiologi/ Flora
29. Vattendata/ Vattenkemi
30. Miljögifter
31. Vattendata/ Djupuppgifter
32. Vattendata/ Sjösediment
33. Vattendata/ Biotopkartering

Övrigt

34. Material som saknas i ovan materialbeskrivning

Extern information

2010-06-15

Behovsanalys

RUM material och geografiska data

1. RUM

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten, med undantag för Energigruppen, har angett att de har användning av detta material i sitt arbete. Om W-gis alltid skulle vara i funktion verkar det dock som att ett flertal skulle klara sig med den karttjänsten, och inte behöva använda sig av RUM-materialet.

Materialet används idag till

- löpande arbetet på enheten
- istället för W-gis, då denna karttjänst endast fungerar sporadiskt
- att komma åt material hemifrån
- till externa aktörers arbete, som MKBer
- yttrande av detalj- och översiktsplanering

Framförda synpunkter

- Uppdateringen av RUM-materialet är mycket viktig att den fungerar.
- Flera tycker att det borde gå att söka på fastighet, för att underlätta för både enhetens anställda och externa intressenter.
- Viss info (metadata men ej resultat) från miljöövervakningen skulle kunna visas i RUM.
- Vem väljer vilka delar av W-GIS som ska ligga i RUM? Varför finns endast delar av RUM i W-gis?
- Vid tillsynsärenden av ”prövningskaraktär”, dvs A-anläggningar skickar tillsynsgruppen underlag till Planenheten för RUM granskning. Vad innebär det egentligen, och varför kan det inte göras av Miljöenheten? Finns det sådant som vi inte kommer åt eller är det deras arbetsuppgift?

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

Beskrivning

Det behövs en beskrivning/vägledning av vilket material som ska ligga ute i RUM och W-GIS.

Uppdatering av RUM-materialet

En rutin för uppdatering av materialet behövs, så att inte gammalt material blir liggande för nedladdning av externa intressenter.

Sökning

Det behöver gå att söka på fastighet i materialet. Vet dock inte hur detta skulle gå till. Frågan behöver utredas i samverkan med Planenheten, som lägger ut materialet i RUM.

Miljöövervakningsdata

Viss information från miljöövervakningen är möjlig att lägga ut i RUM. Ska den i så fall även ut i W-gis? Behövs ansvarig för att sammanställa materialet, samt att kontinuerligt uppdatera det.

2010-06-15

RUM kontra W-gis

Skillnaden mellan RUM och W-gis behöver utredas. Många på miljöenheten ser inte vad det är för skillnad. Behövs kanske genomgång av vilket material som finns tillgängligt?

Tillsynsärenden

Varför skickas underlag till tillsynsärenden av prövningskaraktär till Planenheten för RUM-granskning? Kan rutinen ändras? Någon behöver ta reda på frågan.

2010-06-15

2. W-GIS

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten, med undantag för Energigruppen, har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Materialiet används idag till

- i stor utsträckning att söka fram vilken information som finns i anslutning till en viss plats, av såväl EBH-gruppen, provning- samt tillsynsgruppen.
- framför allt ett sätt att sprida informationen till andra, från Vattenförvaltnings- och miljöövervakningsgruppen. Vattenförvaltningsgruppen använder istället nästan uteslutande ArcGIS och egna GIS-projekt i sitt arbete, för att kunna göra olika GIS-analyser etcetera.
- en ingång till andra enheters data, exempelvis detaljplaner och skyddade områden.
- kontinuerligt i ärendehantering. Här bör allt färdigt material samlas som kan vara till glädje för tillsyn och provning.

Framförda synpunkter

- Tidigare kunde man i W-GIS söka på fastighet men inte nu längre vilket är en brist.
- Viktigt att alla skikt är så uppdaterade som möjligt
- Om man klickar på namnet på skiktet i menyn till höger får man upp information om skiktet. Om namnet istället skrivs ut med blå text (som länkar på internet oftast gör) blir detta tydligare.
- Eftersom W-GIS ofta används både av oss och externa aktörer är det viktigt att det fungerar!
- Svårt att skriva ut från W-GIS och bilderna blir inte bra.
- Vore dock bra med olika symboler för att kunna särskilja olika klassningar av MIFO objekten med mera.
- Man bör fundera igenom hur vi bäst använder W-GIS och RUM för att undvika dubbelarbete. VF-gruppen borde bli bättre på att använda sig av dessa tjänster, till exempel länka dokument till vattenförekomster och så vidare. Det krävs då att det finns en ansvarig person som har tid avsatt för att arbeta med detta.
- Bra om W-GIS kan kopplas till en framtida bilddatabas
- Inom området för tillsyns- och provningsärenden är det bra att kunna se vad som berör ärendet för att veta vilka frågor som är viktiga att bevaka, och vilka avdelningar internt eller externt (t ex kommunala nämnder, Räddningstjänst, VA-bolag osv) som berörs och ska ha remiss eller involveras på annat sätt.
- Någon vill ha ett helintegrerat system, där det går att diarieföra och skriva in tjänsteanteckningar och lagra beslut och inkomna handlingar. Att kunna söka allt som finns, har funnits och har hänt på en viss fastighet.
- En användbar applikation skulle vara om man själv kunde förvalja (handläggar-specifikt) ett antal skikt som man vill tända genom att bara trycka på en knapp, som det är idag måste man gå igenom alla flikar och tända och släcka de som är intressanta för just den typen av ärende.
- Hjärtat i kunskapsförmedlingen. Här borde väldigt mycket info ligga. När man tar över nya tillsynsobjekt, vid yttranden i provningar hos oss eller till MD bör utgångspunkten vara w-gis. Sedan är det kanske så att alla data inte kan eller ska ligga här. Får man en indikation på att ett

2010-06-15

område är känsligt vad gäller fågel, fisk eller förorenad mark kan det vara en bra utgångspunkt för vilka som finns att fråga.

- Någon känner sig inte hemma i W-GIS och litar inte riktigt på att allt den behöver veta finns där. Tillsynsärenden som uppläggning av massor, utfyllnad, byggnationer och så vidare skulle behöva framgå om det är MIFO-klassat, kulturminnen, skyddsvärd natur, nyckelbiotoper eller liknande. För utsläpp behöver recipienten framgå om det är något särskilt som bör uppmärksammas. Om det är krångligt att åskådliggöra bör en ”pling” komma upp, om att här finns mer att hämta och var mer information finns, eller vem som är kontaktperson.
- Det är framför allt när det tillkommer något nytt som behovet av W-GIS är störst för någon. Vid planering av tillsynsbesök eller som underlag för tillsyn finns inte behovet.

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

Nedanstående punkter är under förutsättning att vi kommer fram till att W-GIS ska användas och underhållas. Det har varit lite så och så med funktionaliteten hos W-GIS. Ett alternativ till W-GIS är att skapa olika GIS-projekt för olika arbetsgrupper/uppgifter där bakgrundskartor och skikt som behövs till arbetet läggs in. En förutsättning till detta alternativa arbetssätt är att alla på enheten måste ha tillgång till ArcGIS.

Uppdateringsrutiner

Skapa uppdateringsrutiner för de skikt (geografiskt material) som ska ligga i w-gis. Varje skikt får en person som ansvar att uppdatera.

Metadataskikt

Göra metadataskikt över var vi tagit och tar prover, vilka parametrar som analyserats, var vi gjort inventeringar etcetera. Ange en kontaktperson till varje datatyp. Detta är något som efterfrågats i många olika sammanhang och av olika personer (gäller oavsett W-GIS vara eller inte vara).

Punktskikt

A-, B-, C- och/eller U-anläggningar, dammar och förorenade områden bör läggas in i W-GIS.

Informationstexter

Det är viktigt att se över de informationstexter som finns i anslutning till skikten på W-GIS så att det finns en text, att de är informativa och att det står när skikten senast uppdaterades. Om W-GIS ska användas, vilket det verkar finnas ett stort behov av, måste alla skikt med tillhörande texter ses över och underhållas.

Utbildning i w-gis

En sak som efterfrågas av flera är en utbildningsinsats för hur W-GIS fungerar och kan användas.

2010-06-15

3. Mappstruktur/ Kartmaterial

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Används av miljöövervakning-, miljömål-, och vattenförvaltningsgruppen. Inte så stort behov av detta material sett i den aspekten att W-GIS används som tittskåp av de flesta. Alla skikt måste dock lagras någonstans och ur ett kvalitetssäkringsperspektiv är det viktigt. De skikt vi skapar och lagrar i strukturen är oftast samma skikt som sedan skickas till planenheten för att läggas ut i W-GIS. Vi som använder egna GIS-projekt hittar skikten i strukturen och övriga hittar dem i W-GIS, och detta behöver inte bli något dubbelarbete.

Materialet används idag till

- att få reda på statusklassning, markanvändning, MIFO-objekt etcetera.
- att planera, genomföra och tolka övervakning av miljögifter.
- flera har inte användning av denna data, utan använder w-gis istället och tycker allt ska finnas tillgängligt där.

Framförda synpunkter

- Mappstrukturer är helt nödvändiga, men måste vara tydligt beskrivna för att alla ska hitta det man söker.
- Färdiga GIS-skikt är bra om det finns tillhörande info om de olika objekt som visas. Eventuellt kan en databas också vara användbar.
- Jag önskar helst in bearbetad data i lager i RUM eller W-GIS. Viss basdata om uppmätta halter i olika matriser kan också vara bra för bedömning av tillsynsbehov. Alternativet är att jag får tillgång till U:\ och ett GIS program.
- Jag kan se ett behov av att lägga det underlagsmaterial som tas fram vid internremisser eller bara som används vid underlag för ett tillsynsbeslut. Det är viktigt att i efterhand veta vilket underlag ett beslut fattades på.
- Enkla beskrivningar som en guide till vad vi har, vad det innehåller och vem som ansvarar.
- Jag behöver GIS-skikt för många olika arbetsuppgifter jag har. Svårt att specificera framtida behov här, MEN!: Vad som är viktigt är att det som ligger ute på G: eller U: är färdiga skikt, och INTE arbetsmaterial. Och dessutom om det är otydligt i filnamnet vad den innehåller, ligger tillsammans med någon slags metadatafil som förklarar vad filen innehåller, och hur uppdaterad den är.
- Jag gillar inte riktigt att alla GIS-skikt ska ligga på ett eget ställe. Ibland är det bättre om GIS-skikt och övrigt material för ett arbetsmaterial ligger under samma mapp i strukturen. Gäller dock inte alltid, varför jag inte har någon lösning på problemet.
- Jag använder mig väldigt ofta av GIS-material som lagras gemensamt. Det är viktigt att skrivrättigheterna till GISmaterialet är reglerade för att viktiga data inte ska gå förlorade. Undrar dock om det bästa sättet är att lagra materialet som separata filer, kanske borde vi lagra GIS-material i form av geodatabaser?
- Bra med ett gemensamt ställe för färdiga filer så att man lättare kan se vad som finns och veta att det är ”rätt” skikt man använder. Viktigt med information om när den uppdaterades, och av vem, samt att det finns en förklaringsfil där det står mer tydligt om vilken information som finns i varje kolumn. Idag kan det vara svårt att bara från kolumnrubriken förstå vad det är för data som finns där. Viktigt också med tydliga namn på skikten och filerna. Tycker att den struktur vi har idag på GIS data på G: har underlättat betydligt för mig.

2010-06-15

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behovenMetadataskikt

Det verkar finnas ett stort behov av ett metadataskikt av den typen som jag beskrev under W-GIS, med info om var det har genomförts undersökningar och av vem.

Rutiner för metadata

Vi måste skapa rutiner för att skriva metainformation till GIS-skikten. Detta kan antingen göras via GIS-programmets egna metadataeditor. Problemet då är att man inte kan läsa dessa filer om man inte har rätt applikation till ArcGIS. Alternativet är att bara skriva en textfil eller ett dokument som får följa med skiktet där det står lite info om vad skiktet innehåller, när det uppdaterats, vem som gjort skiktet etc. Ska vi använda W-GIS är det senare bättre för då kan alla läsa dessa filer. Om W-GIS ska fasas ut och alla ändå ska köra ArcGIS kanske det är funktionellt med metadataeditor.

Lagring och kvalitetssäkring

Generella rutiner för lagring och kvalitetssäkring av GIS-skikt och annan data är på gång. Här kommer även ingå en ansvarsfördelning för uppdatering av databaser och GIS-skikt.

2010-06-15

Datalagring och register

4. Mappstruktur/ Datalagring

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Dessa rådata används främst av vattenförvaltningsgruppen och Miljöövervakningsgruppen. Mappstrukturen är väldigt viktig ur kvalitetssäkringssynpunkt. Det måste vara lätt att hitta filer om man behöver gå tillbaka och kolla och veta var de ska lagras när det kommer in nya. För övriga är det viktiga att det går att hitta var vi gjort olika undersökningar eller var punktkällorna är och vem man ska fråga för att få mer info. Vikten av att W-GIS uppdateras betonas av många.

Materialet används idag till

- främst vattenförvaltnings- och miljöövervakningsarbetet vid exempelvis analyser och sammanställningar.

Framförda synpunkter

- Eventuellt vore det bra med en sökbar databas, där man exempelvis kunde söka på ett visst objekt (t.ex. en sjö eller vattendrag) och hitta SAMTLIGA undersökningar som genomförts där. Ett metadataskikt kanske??
- Det vore bra med en tydlig och heltäckande beskrivning av alla data som lagras här, dvs. en beskrivning av strukturen. Dessutom behövs metadata för varje dataset (en metadatabas??). Detta vore kvalitetssäkring!
- Inget behov av rådata. W-gis visar om internremiss behövs. Experter på varje område får sedan yttra sig.
- Något överskådligt dokument, där vi snabbt kan se ungefär vad som har tagits prover på och var. T.ex. var har metaller provtagits, kommunnamn, vattendrag och koordinater. Kan vara en bra genväg för oss för att se om vi ska fråga vidare. Helst vill jag ha det på en karta också (W-GIS eller RUM).
- Mycket positivt att datalagringen ses över. Kanske behövs en genomgång av strukturen och innehållet när detta är klart för att det ska bli så pass lättillgängligt som möjligt för alla som behöver materialet
- Finns vissa otydligheter i mappnamnen idag. Till exempel i mappen som heter "Filer från ev datavärd" (under elfiske) finns filer som vi rapporterat till datavärd, eller är det filer vi rapporterat in och som de sedan skickat en fil tillbaka för? Det blir förvirrande. Det är ibland svårt att dra gränsen mellan vad som ska ligga under basdata eller inte. Till exempel känns det inte helt logiskt att protokollsmallar ska ligga under basdata - originalprotokoll. Blir bra när fler datafiler kommer hit. Det är betydligt enklare att hitta här än under övriga verksamhetsmappar. Viktigt att vi håller rent från gamla filer, till exempel när vi beställer hem kemifiler flera gånger under ett år. Att slänga de gamla när vi får in nya.
- Jag stöder förslaget att vi gör en översyn av strukturen i höst när allt "satt sig" lite.

2010-06-15

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behovenLagring och kvalitetssäkring

Generella rutiner för lagring och kvalitetssäkring av GIS-skikt och annan data är på gång. Här kommer även ingå en ansvarsfördelning för uppdatering av databaser och GIS-skikt samt en beskrivning av vad mapparna ska innehålla.

Metadatabas

Det finns önskemål om en lite större metadatabas där man länkar ”kringinformation” till provpunkterna. Exempelvis avrinningsområdesstorlek, markanvändning inom detta etcetera. Detta kräver dock en ganska stor arbetsinsats.

2010-06-15

5. Diabas/platina

Analys av enhetens kommunikationsbehov

De arbetsgrupper på enheten som har angett att de har användning av detta material i sitt arbete är ebh-, provning-, tillsyn-, vattenverksamhet- samt vattenförvaltningsgruppen.

Materialet används idag till

- provningsgruppen för att ha kontroll på sina ärenden, exempelvis genom att se en komplett lista på handlingar som hör till ett ärende.
- ett flertal på enheten söker info om gamla och nya ärenden, när skrivelser har inkommit eller gått ut i öppna ärenden.
- dagligen till arbetsutförandet på vår enhet.

Framförda synpunkter

- Det borde tillses att alla har detta i sin dator och vet hur det fungerar att söka i.
- Bra information.
- Har inte koll på vad platina går för men förhoppningsvis användarvänligt.
- Någon vill ha ett helintegrerat system, där tjänsteanteckningar kan diarieföras och skrivas in och beslut och inkomna handlingar lagras. Sedan kunna söka allt, som finns och har funnits och hämt på en viss fastighet.
- Flera personer påpekar att de inte kan uttala sig om Platina eftersom det inte är i bruk än.
- Diabas lämnar mycket övrigt att önska, det är inte användarvänligt, inte anpassat som handläggarträd, men det kommer ju nu nya system.
- Kommer sannolikt att själv få diarieföra i mina ärenden när vi går över till Platina. Här kan vi tyvärr inte påverka programmets användarvänlighet.
- Det vore bra om det verkligen går att diarieföra elektroniska dokument via Platina.

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

Byte av system

Det kan bli mycket arbete i anslutning till överflyttningen från diabas till platina. Eventuella önskemål om förändringar av Platina kan framföras till Länsstyrelsernas gemensamma IT-enhet.

Rutiner

CD:s arbete kan delvis komma att förflyttas till handläggarna. Här krävs en rutinbeskrivning. Ska även internremisser in i detta system? Mallformuleringar behövs? Viss information kommer istället skrivas in i Miljöreda, och eventuellt överföras därifrån.

2010-06-15

6. Miljöreda

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten, med undantag från tillsynsgruppen, har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Materialiet används idag till

- provningsgruppen använder detta varje dag. Vi har stora förväntningar på detta.
- forna täkt databasen används vid täkt tillsynen och vid provningen.
- som stöd i tillsynen.
- tidigare systemet Cemir användes till att söka uppgifter om verksamheten trots att Cemir var "kass". Svårt att bedöma behovet av Miljöreda innan det börjat användas.

Framförda synpunkter

- Ebh-gruppen har inte tillgång till detta verktyg. Det vore bra att ha det fast vi behöver inte tillgång så vi kan ändra utan bara för att titta.
- Några använder inte detta material idag, men skulle ha användning av delar av det. Framför allt gäller det koordinater, halter och mängder av utsläpp. Informationen skulle kunna användas både för att planera övervakning av miljögifter och för att tolka resultat från övervakning.
- Det vore bra att ha anläggningarna i ett GIS-skikt – eftersom koordinater finns borde det inte vara något problem.
- Det är viktigt att koordinater för utsläppspunkterna är angivna.
- Historik och kontinuerlig dokumentation av bland annat tillsynsåtgärder, aktuella beslut, tillstånd.
- Ett användarvänligt system som gör det enkelt att hålla reda på anläggningar, ärenden, utsläpp, möjlighet till tjänsteanteckningar osv: Systemet skall förhoppningsvis kopplas till Platina och till karta. Detta system skall förhoppningsvis göra det enklare för de som INTE arbetar med provning eller tillsyn att kunna hitta och förstå anläggningsanknutna uppgifter.
- Någon behöver en excelfil med alla A- och B verksamheter i länet. För dessa behövs koordinater för utsläppspunkt, vilken slags verksamhet det är (avloppsreningsverk e.dyl), samt hur stor mängd av olika ämnen verksamheten släpper ifrån sig per år.

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

Användaridentitet

För att ge de personer som har behov av att titta i och hämta utgifter från Miljöreda krävs det att de skickar ett mail till helpdesk och anger behovet. De får då en användaridentitet som ger dem tillträde. Detta går mycket snabbt, max någon dag, tills personen har fått behörighet.

Uppgifter om utsläpp

Uppgifter om halter och mängd av utsläpp finns att hitta i de årliga miljörapporterna. De uppgifter som lämnas in i emissionsdeklarationerna finns idag redovisade i tabellform i miljöreda, övriga utsläppsvärden redovisas i miljörapportens textdel. Om behovet är att det i Miljöreda ska finnas en tabell med uppgifter om samtliga utsläpp vid en verksamhet krävs det att någon lägger in dessa uppgifter för hand. Detta är tidsödande samt att uppgifterna måste uppdateras varje år.

2010-06-15Lägeskoordinater

De koordinater som anges i Miljöreda är idag placerade godtyckligt inom aktuell fastighet, och ej kopplade till olika utsläppspunkter inom verksamheten. För att uppdatera Miljöreda med koordinater på utsläpp måste uppgifterna begäras in via tillsynen samt i kommande tillståndsprövningar.

GIS-skikt

För att göra ett GIS-skikt med anläggningarna utifrån koordinaterna som finns inlagda i Miljöreda borde tidsåtgången vara låg (för en som kan) och lätt genomförbart.

Blandade behov

Flera behov såsom sökning, kontinuerlig dokumentation av tillsynsåtgärder, aktuella beslut, tillstånd samt möjlighet att hålla reda på anläggningar, ärenden, utsläpp, tjänsteanteckningar med mera uppfylls när varje berörd medarbetare fyller i Miljöreda allteftersom ärendena handläggs.

Cemir och täktdatabasen

De historiska uppgifterna i forna Cemir och täktdatabasen finns lagrade och vi har möjlighet att gå in och titta. Redan genomfört, krävs inga insatser.

2010-06-15

7. Anläggningsregistret

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Oklart vilka arbetsgrupper som behöver materialet, beror av hur det hänger ihop med Miljöreda, och vilken information som istället kan inhämtas därifrån.

Materialet används, och behövs idag till

- att enkelt kunna hålla ordning på anläggningarna och dokument kopplade till dem, Miljöreda är på gång och vi inte vet hur det kommer att vara upplagt.
- viktigt för nyanställda, tidigare låg alla handlingar i respektive personalkatalog.

Framförda synpunkter

- Hur hänger detta ihop med Miljöreda?
- Vattenverksamheter saknades i beskrivningen.
- Flera synpunkter som är kopplade till Miljörapporter står under det avsnittet.

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

Information

Information till alla när Miljöreda är i drift, hur de hittar och vad. Görs via enhetsmöte eller särskilt informationstillfälle.

Miljöreda

Viktiga saker inför att föra över till Miljöreda är, hur kopplas systemet till GIS? Vilka möjligheter finns att lägga in utsläpp? Miljöbalkens 9 kap, 10 kap, 11 kap och dammar, ska alla dessa in i Miljöreda?

2010-06-15

8. Anläggningsregistret/ Tillsynsuppgifter

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Oklart vilka arbetsgrupper som behöver materialet, beror av hur uppgifter ur Miljörapporterna sammanställs, och vilken information som istället kan inhämtas därifrån.

Materialet används, och behövs idag till

- inventeringar och undersökningar som underlag för miljömål och miljöövervakning
- luftvårdsfrågorna
- underlag till vattenförvaltningsarbetet, en excelfil med alla miljöfarliga verksamheter i länet. För dessa behövs koordinater för utsläppspunkt, vilken typ av verksamhet det är, samt hur stor mängd av olika ämnen verksamheten släpper ifrån sig per år. Vet inte om denna synpunkt istället tillhör någon annan behovsbeskrivning.

Framförda synpunkter

- Behövs i digital form
- Vore bra att ha alla anläggningar i ett GIS-skikt med deras nummer, sökbart på nummer.
- Hur hittar vi enkelt det vi behöver? Varför står inte Miljörapporterna tillsammans med övriga handlingar för resp. anläggning?

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

För övriga operativa insatser, se ett flertal punkter om information av hantering av anläggningsuppgifter och miljörapporter.

Miljöreda

Koppla inkommande material och utgående information till anläggningarna till GIS och miljöreda?

2010-06-15

9. Dammregistret

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten, med undantag för provning- och energigruppen, har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Materialet används idag till

- vattenförvaltningsarbetet, både statusklassning och inom åtgärdsarbetet.
- kontinuerligt inom tillsynen.
- registret har använts när det varit frågetecken om en hålldamm hört till kalkdoserare eller inte, när doseraren ska rivas bort.
- diskussioner kring vilka områden där vi ska lägga extra resurser på kalkningen för att bedöma vandringsmöjligheter för öring.

Framförda synpunkter

- Viktigt vid utrivning och åtgärder
- Sökbar databas vore bra både ur användarvänlighets- och kvalitetssäkringssynpunkt.
- Bra att veta att detta finns. Kan tänka mig att t.ex. vid Sevesoanläggningar och även vid andra verksamheter, där farliga ämnen hanteras är det bra att veta om ngn damm kan medföra fara för anläggningen och därmed för den yttre miljön. Dessa faror är i så fall något verksamheten bör hantera i sin riskhantering.
- Information om dammar och tolkning av faran och risker behöver tydliggöras. Det är bra om detta kan ses även av verksamheterna själva. Det är verksamheterna, som har ansvaret.
- Saknas?: Bedömning av faran för geografiska områden? Finns kanske i risk- och sårbarhetsutredningen, men i så fall behöver den marknadsföras bättre och helst in i GIS.

Operativt arbete som behövs för att tillgodose behoven

Uppdatering

Uppdatera det dammskikt som finns i W-GIS.

2010-06-15

Rutiner och remisser

10. Miljöberedning

Analys av enhetens kommunikationsbehov

De arbetsgrupper på enheten som har angett att de har användning av detta material i sitt arbete är prövning-, vattenförvaltning- och tillsynsgruppen.

Materialet används idag till

- det kallas idag sällan till miljöberedning

Framförda synpunkter

- Är bra för att cheferna tillsammans skall kunna göra avvägningar
- Behövs till framför allt nylokaliseringar, exempelvis vindkraft
- Bra för ärenden som berör fleras arbetsområden
- Behövs till principiellt viktiga frågor

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

Utvärdering

Utvärdering/avstämning hur enhetsövergripande frågor hanteras och vad som behöver förbättras. Är en miljöberedning svaret? Ta fram en blankett med frågor, skicka ut och sammanställ, vilket kräver ungefär 20 arbetstimmar.

Beredningens funktion

En beskrivning av hur beredningen skall fungera och vilka typer av ärenden som skall tas upp behövs, vilket redan idag är under utredning av en arbetsgrupp som jobbar med vindkraft som exempel. Arbetsgruppen är enhetsövergripande. Dokumentation av beredningens möten behövs.

Information

Informera enheterna om hur det skall fungera. Kräver ungefär 0,5 arbetstimmar per enhetsmöte.

2010-06-15

11. Internremiss

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Tillsyn-, prövning-, miljömåls och miljöövervakningsgruppen har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Material används idag till

- istället för att känna sig stressad över att behöva svara direkt när någon står i dörren och vill ha svar på sin fråga direkt.
- att få de som berör mig via mail med bifogade digitala kartor över berörda områden för vindkraft. Pärmen med övriga uppgifter kan jag då gå och titta i om jag behöver ytterligare information. Detta tycker jag fungerar mycket bra. Hade underlättat ytterligare om kartunderlaget funnits som shape-filer.
- viktigt instrument för tillsynsgruppen vid A-prövningar där vi sköter samrådet. Bra med möten och diskussioner men ofta är det bra om man även kan få skriftliga svar även inom enheten. Internremissvar diarieförs ej enligt nuvarande ”rutin”.

Framförda synpunkter

- En skriftlig internremissrutin/-mall som samtliga använder som utgångsmall är det flera som påpekat behovet av, sedan är det upp till varje handläggare att bestämma omfattningen på remissen som inte ska överarbetas.
- Ebh-gruppen föredrar personlig kontakt och eget ansvar för den handläggare som äger ett ärende att genomföra detta.
- Behövs enbart i de fall remissen berör våra arbetsområden, det vill säga miljömål eller miljöövervakning.
- Det är bra med en skriftlig instruktion där det framgår vem som ska ha internremissen inom olika områden.
- Det bör framgå om internremissen ska diarieföras eller inte.
- I vilket läge ska man upplysa de berörda? Man begär synpunkter av de som berörs enligt W-gis, övriga har väl inget behov av att upplysas?
- En enhetlig mall kan vara bra
- Behövs väl ingen särskild mall för det, men bra om vi gör lika.
- Behov finns i många tillsynsärenden. Det saknas en rutin för hur en remiss ska vara utformad. Det kanske främst handlar om en rutin för handläggning av ärenden, så man kommer ihåg att skicka remisserna i ett tidigt stadium. Ev. kan vi ha någon form av intern miljöberedning på enheten, där vi föredrar ärendena och bestämmer vilka som ska ha remisser.
- Det är lite för stort ansvar på varje handläggare, framför allt nyanställda att bedöma om internremiss skall gå ut eller inte. Vidare är det alltid lite förvirring kring samråd, komplettering och ”riktig” remiss, framför allt i A-prövningar. Jag tycker det behövs en ordentlig rutin som gäller för hela Länsstyrelsen. Informella synpunkter på mail eller muntligt är inte alltid att föredra. Vill också ha besked hur man skall hantera omfattande synpunkter som INTE vi bedömer skall höras. Remissvaren skall även om de inte diarieförs sparas på ett enhetligt sätt. Det är idag mycket svårt att gå tillbaka och se vad som sagts och av vem.

2010-06-15

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

Uppgift för enskild handläggare

Ingen samlad arbetsinsats krävs om varje handläggare själva utformar sin internremiss.

Mall och rutin

För att sammanställa en mall och rutin (diarieföring, möten, diskussion/miljöberedning, skilda åsikter, till vem som internremissen ska ställas med mera) vid internremisser krävs det att ett dokument tas fram tillsammans med flera enheter/grupper/handläggare.

2010-06-15

12. Nyanställda

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Alla arbetsgrupper har angett att de har användning av en mall för introduktion till nyanställda i sitt arbete.

Materialet används idag till

- alla grupper är eniga om att en mall för introduktion behövs

Framförda synpunkter

- Förbättringspotential:
 - Genomgång med Ekonomi och personal angående tidsredovisning och fakturor
 - Personlig introduktionsplan för själva arbetsuppgifterna saknas.
 - Befintlig mall kan kompletteras med namn med vem som har behörighet att göra vissa saker.

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

Uppdateringar

Komplettera mallen med att nyanställda kan göra tillägg/ge förslag på förbättringar samt om det behövs, peka ut behörig. Ansvarig ser över mallen med anledning av detta, arbetsåtgång cirka 2 h.

Andra enheter

Se över behovet av att ”hälsa på andra enheter på länsstyrelsen, bland annat ekonomi. Ansvarig ser över mallen med anledning av detta, arbetsåtgång cirka 2 h.

Enskilda arbetsuppgifter

Diskussion på enheten om introduktion i arbetsuppgiften. På enhetsmöte och på berörda gruppmöten, arbetsgång cirka 2 h.

Personlig introduktionsplan

Upplärningstid och aktiviteter i en personlig introduktionsplan. Ta upp behovet innan anställningen börjar. Kräver en större arbetsinsats från sakgrupperna. Kan innebära att vi kanske måste synka oss i gruppen av befintliga handläggare. Svårt att tidsbedöma. Men viktigt för nyanställda.

2010-06-15

13. Vattendata/ Fältprovtagning

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Materialet används främst av miljöövervaknings- och vattenförvaltningsgruppen.

Materialet används idag till

- miljöövervakningen och vattenförvaltningsarbetet för att instruera fältarbetare.
- en kvalitetssäkring för det fältarbete/datainsamling som utförs på enheten.

Framförda synpunkter

- Viktigt att instruktionerna hålls uppdaterade.
- All fältplanering bör samlas på ett och samma ställe.
- Finns det rutin/struktur för hur vi lagrar information om fältprovtagningsplanering, protokoll mm?
- Borde även samla manualer/instruktioner för dataläggning, kvalitetssäkring, datalagring och rapportering till datavärd på samma ställe.
- Behövs se till att alla som ska ut i fält på provtagning verkligen tar del av instruktionerna.

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

Datalagring

Samla all fältplanering på samma ställe på G:. Det finns redan en mapp på G: där all fältplanering ska läggas. Används inte av alla idag. Denna struktur bör också utvecklas, med bland annat manualer, instruktioner för dataläggning och kvalitetssäkring.

Rutiner

Upprätta en rutin för hur fast personal och tillfälliga fältarbetare ska få ta del av instruktionerna inför fältarbetet varje år.

2010-06-15

Underlagsmaterial (framtaget enhetsgemensamt)

14. Utbyte av gemensamt material med Naturvårdsenheten

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Materialet används idag till

- de flesta använder materialet via w-gis, om ytterligare information behövs, eller tolkning av data tar man kontakt med handläggare på Naturvårdsenheten.
- vissa delar av materialet ligger till grund för indikatorer som används för miljömålsuppföljning, vilket ger en indirekt användning av materialet. Sammanställning görs dock av ansvarig handläggare på naturvårdsenheten.
- när man får träff på något naturskikt i W-gis skickar man internremiss till Natur om det inte gäller vatten för då är det internt på vår enhet.

Framförda synpunkter

- Någon behöver veta i vilka vatten länsstyrelsen har kännedom om att hotade arter registrerats. Gärna ett GIS-skikt med information om art, tidpunkt samt vem som har registrerat arten.
- Någon behöver tolkade data om vad som bör uppmärksammas i tillsynen, gärna i någon form av checklista.

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

Hotade arter

En lista med de eventuella hotade arter vi hittat vid våra inventeringar i vatten måste sammanställas och skickas till Lennart Bratt på Naturvårdsenheten som är ansvarig för Hotflex.

Information

Informera Naturvårdsenheten om att vi har ett behov av att deras skikt på W-GIS hålls uppdaterade. Förutom material i W-GIS behövs någon mapp/gemensam plats där vi kan ha övrigt gemensamt material lagrat.

2010-06-15

15. Hotflex

Analys av enhetens kommunikationsbehov

De arbetsgrupper som har angett att de har användning av detta material i sitt arbete är prövning och tillsyn.

Materialet används idag till

- prövning och tillsyn och då nästan uteslutande via W-GIS.

Framförda synpunkter

- Kan vara intressant i samråd, tillsyn över kontrollprogram, motivering av beslut.
- Prövningsgruppen anser att dessa uppgifter är viktiga att veta.
- Om en hotad art finns i ett visst område bör det framgå i W-GIS, tillsammans med kontaktperson för ytterligare information tycker flera.
- Har aldrig använt Hotflex men hade nog kunnat ha användning för det när det gäller omprojekteringar av våtmarkskalkningar. Går idag och pratar med Bratt istället.

Operativt arbete som behövs för att tillgodose behoven

Uppdateringar

Vattengruppen behöver gå igenom sina inventeringar och se om vi observerat någon art som ska finnas med i Hotflex och i så fall skicka detta vidare till Lennart Bratt för uppdatering av databasen.

Regionalt hotade arter

Förutom de rödlistade arterna finns även sådana arter med här som bedömts vara regionalt hotade. Vattengruppen behöver således även titta på om vi har vattenanknutna arter som bör betraktas som regionalt hotade och då också vid behov lägga in dessa i hotflex.

2010-06-15

16. Rapporter/ Miljörapporter

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Miljömål och miljöövervakning-, tillsyn- och vattenförvaltningsgruppen har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Material (sammanställning av utsläpp) används idag till

- luftvårdsarbetet
- planering av miljöövervakning
- tolkning av resultat

Framförda synpunkter

- I sammanställning borde koordinater, halter och mängder av utsläppen finnas med.
- Anläggningarna borde finnas i GIS-skikt. Koppling till emissionsdeklarationerna.
- Koppla rapporterna till GIS-skikt.
- Mer av uppgifterna i textdelen i miljörapporten kunde läggas in i emissionsdeklarationen.
- Översyn om det är fler uppgifter som bör rapporteras årligen, ex som behövs som underlag för MM eller MÖV.

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

Observera att vi idag inte vet vilka behov Miljöreda kommer att fylla.

Information

Information till enheten om vad rapporterna innehåller och vad kravet är, info om ED och ”Utsläpp i siffror”. Beräknad arbetstid för information på enhetsmöte är 2 timmar, inklusive förberedelser.

GIS-skikt

Lägga in anläggningarna i GIS-skikt, (finns koordinater redan?), samt koppla rapporterna till GIS-skikt.

Prioritering

Prioritera vilka uppgifter som vi har behov av att sammanställa.

Dataläggning

Sammanställa och lägga in utsläppsuppgifter, endast prioriterade sådana. Beräknad arbetstid för detta är 20 timmar per parameter.

Rapportering

Se över vilka ytterligare uppgifter som bör lämnas in tillsammans med redovisning av miljörapport. Måste vara väl övervägt vilka det skall vara.

2010-06-15

17. Rapporter/ Rapporter skrivna av miljöenheten

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten, med undantag för Energigruppen, har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Materialet används idag till

- vårt eget arbete, bland annat som kunskapssammanställningar av vad andra har arbetat med.
- som underlag/motiv vid beslut
- underlag för diskussioner både internt och externt.
- för spridning av den kunskap vi tar fram.

Framförda synpunkter

- Alla rapporter bör finnas samlade i digital form.
- De bör finnas digitalt på hemsidan.
- Listan över rapporter på hemsidan borde ha alla rapporter i samma lista så att man slapp gå in på varje år separat.
- Ett register över alla rapporter, utredningar, undersökningar (t ex inom provningar, MKB, tillsyn) borde upprättas. Där borde finnas länkar till digitalt material och uppgift om kontaktperson.
- Om man klickar på en rapport i rapportlistan borde man få upp sammanfattningen
- Alla rapporter bör presenteras på ett enhetsmöte
- Alla PM bör finnas samlade i digital form.
- Rapportmallarna behöver bli mer användarvänliga, och borde användas av alla i huset
- Någon bör ha ansvar för att förvara digitala exemplar av rapporterna, för nytryckningar.
- Allt borde samlas i ett pdf-bibliotek

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

Pdf-bibliotek

Det finns idag ett pdf-bibliotek, som bara används av några få. Skulle kunna informera på enhetsmöten och lägga in i rutiner för att öka användningen av detta.

Länsstyrelsens hemsida

Vad gäller rapportlistan på externa hemsidan skulle den gå att förenkla. Lösning för att kunna få upp sammanfattningen för en rapport när man klickar på en länk behöver diskuteras med ansvariga för webben.

Rutiner

Om instruktionerna i rapportrutinen följs läggs en pdf version upp på hemsidan av alla rapporter och ett exemplar i pdf sparas av Rafael. Ansvar ligger på rapportförfattaren att hämta pdf som Rafael gör och distribuera till webbansvarig för uppläggning på hemsidan. Rutin behöver upprättas för hantering av PM som författas på enheten.

Rapportmallar

Rapportmallarna kan utvecklas ytterligare i samarbete med informationsansvariga.

2010-06-15

18. Miljömålsdata

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Materialet används, och behövs idag till

- att göra prioriteringar inom EBH-arbetet.
- beskriva miljötillståndet i län och/eller kommuner (internt och externt).
- följa upp miljömålen och bedöma möjligheterna att nå dem.
- bedöma verksamheters påverkan vid prövning.
- göra jämförelser med vid tillsyn av specifika verksamheter och vid bland annat motivering av beslut.
- göra en behovsutredning inför tillsynsplan.
- följa åtgärdsarbetet och se hur mycket som återstår av olika åtgärder.

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

Analys av uppföljning

Analys av uppföljningen behövs, med prioriteringar utifrån till exempel hur effektiva olika styrmedel/åtgärder är (exempelvis miljömålsstyrd tillsyn). Denna typ av analyser har varit mycket eftersatta. Det enda som gjorts är bedömningarna av möjligheten att nå respektive mål en gång per år (smilisarna). Vi borde ägna mer tid åt detta tycker Anita. Ska det göras ordentligt så handlar det sammantaget om flera veckor årligen.

Miljöberedning

Att skicka prövningsärendena som internremisser känns inte effektivt och utvecklande. Som stöd för prövningar med mera föreslår Anita i stället en "miljöberedning" en gång i månaden där aktuella ärenden presenteras kort och respektive sakområde bidrar med underlag för bedömningen (jämför planberedningen). Till exempel kan då miljömålssamordnare bidra med vilka miljömål som är berörda och vilka befintliga indikatorer som är relevanta. Detta kräver att en person från varje sakområde avsätter ungefär 1/2 dag per månad.

Information

Tydligare information behövs om vilken information som finns i miljömålsdata. Gärna en lista på alla indikatorer. En bruttolista finns i Rapport 2009:17 Bilaga A. En liknande lista på webben kan göras på 2-3 dagar. I så fall måste det finnas rutiner för att hålla den uppdaterad. Sannolikt behövs dessutom muntlig presentation av materialet, förslagsvis en gång per år.

Tydlig rutin (som är accepterad och följs) behövs för att hålla våra länsegna indikatorer uppdaterade årligen. En rutin för detta finns redan. Att göra den känd och framför allt etablerad/accepterad så att denna arbetsuppgift årligen förs in i AP kräver beslut och insatser på ledningsnivå. Om vi ska fortsätta upprätthålla ett system med ett flertal länsegna indikatorer är detta ett måste.

Indikatorer

Indikatorer som enbart finns på nationell nivå behöver visas på läns- och ev. kommunnivå.

Det är inte så många indikatorer som enbart visas på nationell nivå och i regel beror det på att bra regionala data saknas eller på att situationen i länet inte skiljer sig från situationen i landet i övrigt.

2010-06-15

Däremot är det sannolikt så att fler länsindikatorer skulle kunna brytas ned på kommunal nivå och detta skulle vara ett bra underlag för kommunerna. Tidsåtgången varierar mycket mellan indikatorer. Kvalitetssäkring av länsigna indikatorer behövs genom exempelvis en metadatabas. Arbetet med att upprätta en sådan metadatabas har påbörjats vid ett par tillfällen. Att genomföra detta fullt ut kräver troligen ca 2-3 veckors arbete plus några dagar årligen för att uppdatera. Om vi ska fortsätta upprätthålla ett system med ett flertal länsigna indikatorer krävs ett kvalitetssäkringssystem.

Miljömålsindikatorer

I vår verksamhet (t.ex. inom tillsyn) finns det mycket ”data” som skulle kunna presenteras som miljömålsindikatorer. Vi skulle behöva identifiera vilka av dessa ”data” som vi själva eller kommunerna kan ha NYTTA av. Av dessa skulle vi sedan göra indikatorer.

2010-06-15

19. Bilddatabas samt övriga foton

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten, med undantag för Energigruppen, har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Material används, och behövs idag till

- stöd för minnet och arbetsmaterial i bland annat prövning och tillsynsarbetet samt flera andra arbetsområden.
- före och efterbilder inom de flesta arbetsområden som vattenverksamhet, vattenförvaltning, täkter och EBH.
- illustrationer till presentationer, rapporter och hemsidan.

Framförda synpunkter

- Det behövs en bilddatabas där man kan söka bilder utifrån koordinater och nyckelord.
- En uppsättning med användbara nyckelord borde upprättas.
- Alla bilder bör ha koordinater.
- Koppling bör finnas till W-GIS så att man kan klicka upp bilderna från kartan.
- Bildhanteringen behöver styras upp och struktureras.
- Alla tillsyns- och provningsfoton bör ligga på respektive anläggning i verksamhetsregistret.
- Kan bilder som tas inom tillsynen hanteras som övriga bilder – kan vi exempelvis använda dem till rapporter hur som helst?

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

En ny bilddatabas är eventuellt på gång, så vi bör avvakta med större arbetsinsatser tills vi vet hur det blir. Är nog bra att avvakta också och se vad som händer med W-GIS.

Rutiner

Alla bilder bör namnges med tydliga förklarande namn. Bilderna bör skrivas in i en excelfil med namn, fotograf, koordinater och nyckelord (en sådan excelfil med instruktion finns redan men används nästan aldrig). En lista över bra nyckelord bör upprättas.

Lagring

Bilder från prövning och tillsyn bör även i fortsättningen läggas på respektive anläggning i verksamhetsregistret. Övriga bilder behöver struktureras upp. Helst i en sökbar bilddatabas med kopplad information. Detta är ett omfattande arbete men nödvändigt.

W-GIS

Alla relevanta bilder bör kopplas ihop med W-GIS för att vara klickbara där. Finns idag en sådan koppling från befintliga bilddatabasen men är inte uppdaterad med nya bilder på länge.

2010-06-15

Underlagsmaterial (från enskild arbetsgrupp)**20. Energiuppgifter****Analys av enhetens kommunikationsbehov**

Samtliga arbetsgrupper på enheten, med undantag för Ebh- och vattenförvaltningsgruppen, har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Materialet används, och behövs idag till

- miljömålsuppföljning
- underlag för behovsutredning tillsyn och uppföljning av tillsyn
- underlag för prövningen

Framförda synpunkter

- Kunskapsunderlaget som tagits fram inom ramen för energiuppdraget saknas i materialbeskrivningen, likaså www.energiintelligent.se. Samordning?
- Materialet är idag inte lättillgängligt. Ligger i flera olika versioner utan förklarande text.

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behovenUnderlag

Se över vilket underlag vi behöver få in på detta sätt eller annat.

Ytterligare utredning

Utred på vilket sätt uppgifterna skall tas in.

2010-06-15

21. Luft

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten, med undantag för vattenförvaltning-, ebh- och energigruppen, har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Materialet används idag till

- grundstomme för att genomföra de analyser och sammanställningar av luftdata som behövs för länet.
- indirekt för miljömålsuppföljning, men sammanställs av ansvarig handläggare.

Framförda synpunkter

- Luftdata bör på sikt presenteras i en sökbar databas och rapporter. Borde eventuellt kopplas till geografiska koordinater.
- Det som idag saknas för att kunna beskriva och förklara resultaten från luftmätningarna bättre är mer detaljerade trafikdata, befolkningsdata, meteorologiska data (som vind och temperatur). Kommunerna sitter på en del sådana uppgifter.
- Prövningsgruppen tycker att detta är bra uppgifter om vi vill kunna jämföra olika verksamheter med varandra.
- Kan användas i samråd, tillsynsärenden som motiveringar till beslut. I tillsynsvägledningen kan uppgifterna användas för behov av projekt, särskilda insatser.
- Det saknas jämförelser mot MKN, med bedömningar om var vi bör vara extra försiktiga med utsläpp till luft.
- Intressant vid tillsynsärenden rörande luft och bakgrundshalter. Behövs till verksamhetsutövarna för sin egenkontroll?

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

Sammanställning

Luftdatat måste sammanställas på något sätt. Nu ligger det flera resultatfiler sprida i ett antal mappar på G:

W-GIS

Det bör skapas GIS-skikt på åtminstone var vi mäter luftkvalitet och läggas in i W-GIS.

2010-06-15

22. Material till prövningsgruppen

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten, med undantag för Energigruppen, har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Material används, och behövs idag till

- andra grupper kan ha intresse av att få ta del av ansökan innan beslut tas samt att visst material, bör presenteras i digital form.
- underlagsmaterial till tillsynen.
- att få uppgifter om tänkta placeringar för planerade vindkraftverk, vilket idag fås via internremisser.

Framförda synpunkter

- I vårt arbete behöver vi titta på hur tillsynen är utformad för att ställa korrekta efterbehandlingskrav. Prövningsgruppen bör även kolla av med oss vad som finns i närheten innan nya tillstånd eller ändringar genomförs.
- Resultatet av vissa utredningar och inventeringar kan, beroende av innehåll, vara av intresse. Om det kommer in inventeringar eller undersökningar som bör läggas in i de ordinarie databaserna är dessa såklart av intresse för oss. Uppgifter i form av spridningsberäkningar av ämnen till luft är viktig information för den som jobbar med luftvårdsarbetet.
- Kemikalieförteckningar (helst på ämnesnivå förstås) är av intresse för miljögiftsarbetet.
- Informationen skulle behöva knytas till geografiska koordinater och presenteras i digital form (pdf, GIS).
- Informationen bör vara intressant/användbar för andra grupper/enheter. Prövningen följer ett visst schema, övriga har möjlighet att inkomma med synpunkter, begära utredningar eller ställa krav med det ska helst göras tidigt i prövningen, i samrådet. Se även punkterna 4 Miljöberedning och 7 Internremiss som hör ihop med detta.
- För att följa upp villkoren är ansökan med kompletteringar viktiga underlag liksom för att inför besök få en överblick av verksamheten.
- Lika så när man ska bedöma om en förändring av verksamheten är anmälnings- eller tillståndspliktig.
- Även här vore det bra med en samlad info om vad som har kommit in för verksamheten.
- Överskådlig information kring vad som finns att tillgå. Ålderdomligt att lägga detta i ett pappersarkiv sorterat på anläggning. Borde gå att indikera på karta exempelvis med olika symboler; extern rapport, intern rapport och så vidare.

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

Ytterligare utredning

Inhämta kunskap om vilka grupper som är intresserade av vilka prövningar och vilket material för att i rätt stadium få in synpunkter om detta/presentera material angående detta. Detta bör kunna genomföras relativt enkelt.

2010-06-15

23. EBH-data

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten, med undantag för Energigruppen, har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Materialet används idag till

- tillsyn och provning
- information om förorenade områden för att planera övervakning och utvärdera resultat.
- bra underlag vid tillsyn på aktiva anläggningar som riskklassats.

Framförda synpunkter

- De mätningar som gjorts eller görs av vatten- eller sedimentkvalitet etcetera som ska läggas in i ordinarie databaser är av intresse.
- Flera önskar materialet i excel-format eller i ett GIS-skikt. Exempel på den typ av info som önskas är att kunna se om varje objekt är vilka ämnen/kemikalier man har hanterat och när, vilka ämnen som påträffats i mark, vatten, sediment, recipient för eventuella utsläpp, om sanering har genomförts, samt hur mycket av olika ämnen de läcker till vattnet per år.
- Ett flertal anser att allt som är klart ska finnas i W-gis.
- Behövs för att bedöma verksamheternas miljöpåverkan och tillsynsbehov samt vid motivering av beslut.
- Vore bra med olika symboler för att kunna särskilja olika klassningar av MIFO objekt.
- Behov av snabb indikation på OM det finns något rörande EBH på en fastighet. Viktigt att snabbt kunna se var det pågår utredningar och vad som är på gång. Var har det gjorts utredningar och undersökningar kan framgå på ett kartsikt.
- Det behöver utredas hur information från miljörapporter och andra externa rapporter ex inventeringar om ex utsläpp ska dataläggas på lst. Vattenförvaltningen behöver denna typen av data till bl a påverkans- och åtgärdsanalyser.

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

Ytterligare utredning och framtagande av material

Översiktlig och kortfattad information om förorenade områden finns redan tillgänglig i W-GIS och som ett GIS-projekt under utveckling på G:. Om detta ska utvecklas ytterligare och på ett mer avancerat sätt, som önskemålen antyder, krävs ett relativt omfattande projekt för att klara ut vad som behövs, i vilken form det ska vara och att datalägga materialet. Därefter kommer det också att krävas mycket arbete för att hålla materialet uppdaterat.

2010-06-15

24. VA-uppgifter

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten, med undantag för ebh- och energigruppen, har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Materialet används, och behövs idag till

- indirekt för miljömålsuppföljning
- underlag för tillsyn, anslutna verksamheter (?)
- uppföljning miljögifter
- underlag vattenförvaltningen, utsläppspunkter på karta med utsläpp

Framförda synpunkter

- Finns oerhört mycket info om större ARV i rapport (2004:23), vilket saknas i materialbeskrivningen.

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

Prioritering

Prioritera vilka uppgifter i miljörapporterna som skall sammanställas.

Sammanställning

Sammanställa materialet för år 2009, beräknas ta ungefär 40 timmar.

GIS-skikt

Tillverka GIS-skikt av materialet, se även Miljörapporter och tillsynsuppgifter.

2010-06-15

25. Vattendata/Grundvatten

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten, med undantag för energigruppen, har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Materialet används idag till

- viktig prioriteringsgrund för ebh-gruppen.
- används vid planering, genomförande och utvärdering av miljögiftsövervakning.
- provningsgruppens arbete.
- används bland annat vid ärendehantering av anmälningspliktig vattenverksamhet.
-

Framförda synpunkter

- Det vore naturligtvis bra att kunna söka på ett visst område (GIS och/eller databas) för att få veta vilka provtagningar och analyser som gjorts där. Ett metadataskikt kanske?
- Finns föreskrifter för vattenskyddsområden någonstans där även naturvårdsenheten (gröna gruppen) har tillgång till dem?
- Flera anser att det skulle vara bra om det fanns med i W-GIS.
- Jan Larspers har väl undersökt grundvatten i Badelundaåsen senare än 2003? Var finns det data?
- Behöver veta om det finns ett vattenskyddsområde för en vattentäkt. Behöver därför ett GIS-skikt med denna information.
- Behov av ett GIS-skikt med information om utförda analyser, för att lättare kunna tillgodose mig alla mätningar som gjorts i grundvatten, då jag bedömer påverkan av näring eller miljögifter för ett avrinningsområde.

Operativt arbete som behövs för att tillgodose behoven

Tillgänglighet

Tillgängliggöra gis-skikt med analyser och vattenskyddsområde, såväl som resultat från undersökningar senare än 2003.

Föreskrifter

Tillgängliggöra föreskrifter för vattenskyddsområden till naturvårdsenheten.

W-GIS

Lägga ut material i w-gis.

2010-06-15

26. Värdefulla vatten

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten, med undantag för ebh- och energigruppen, har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Materialiet används idag till

- prioriteringsgrund för biotopvårdsarbetet inom vattenförvaltningen.
- indirekt för miljömålsuppföljning, men sammanställning görs av ansvarig handläggare.

Framförda synpunkter

- Prövningsgruppen anser att dessa uppgifter är viktiga att veta.
- Kan vara intressant i samråd, bedömning av tillsynsbehov, kontrollprogram och motivering av beslut.
- Flera vill ha in materialet i W-GIS eller RUM.
- Jag behöver ibland veta om ett vatten är utpekat som värdefullt, och då också utifrån vilka kriterier. Informationen behövs därför i ett GIS-skikt där jag geografiskt kan se dessa områden.
- Naturvårdsenheten måste ha tillgång till detta material, vilket de har idag (*Naturvärden kända av Lst Dalarna* i RUM).

Operativt arbete som behövs för att tillgodose behoven

Information

Det bör kanske förtydligas att värdefulla vatten redan finns i W-GIS under skiktet Naturvärden kända av Lst Dalarna, alternativt att det bryts ut ur detta skikt och man skapar ett nytt skikt med bara värdefulla vatten. Vi bör även i skiktet länka till databasen som NV gjort och skickat till oss där varje område finns mer utförligt beskrivet.

2010-06-15

27. Vattendata/ Vattenbiologi/ Fauna

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten, med undantag för energigruppen, har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Materialet används idag till

- vattenförvaltningsarbetet, både till statusklassningen och i viss mån åtgärdsarbetet.
- jämförvärden vid saneringar inom EBH.
- viktiga som underlag till tillsyn och provning.
- används bland annat vid ärendehantering av anmälningspliktig vattenverksamhet.

Framförda synpunkter

- Behövs uppgifter om vem som kan tolka materialet och svara på frågor.
- Vore bra med sökbara databaser både för användarvänlighet och för kvalitetssäkring. Sökbara på ett visst objekt. GIS eller databas, kanske metadatafil?
- Bör finnas uppgifter i W-GIS om vilka undersökningar som är gjorda var.
- Behövs uppgifter om vem som kan svara på frågor och hjälpa till med uttolkning av resultaten.
- Uppgifterna behöver vara tillgängliga för verksamhetsutövare också, till exempel genom W-GIS.
- Information behövs i GIS skiktet om vem som har gjort undersökningen, när och vart det finns mer information om metod och resultat.
- De sammanställningar och utvärderingar som gjorts av insamlad data behövs samlas på samma ställe eller finnas beskrivna i en fil med uppgifter om vart man kan hitta dessa.
- Kan eventuellt användas inom arbetet med miljögiftsövervakning.

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

W-GIS

Hålla W-GIS med skikt över vart provtagning görs. Ska uppdateras årligen. Se över om verksamhetsutövare behöver mer information än vad de kan få fram i W-GIS.

Kontaktperson

En intern lista över vem från vattenförvaltningen och miljöövervakningen som kan svara på frågor inom vilka områden.

Metadatafil

Den metadatafil som finns behöver kommuniceras till övriga på enheten och hållas uppdaterad. Rutiner behövs för den uppdateringen. Från metadatafilen behövs länkar till metodik.

Datastruktur

Rutiner behövs för att hålla resultatfilerna uppdaterade, att de ligger på rätt plats och att det är tydligt vilka filer man ska använda för att hämta resultat. Upprätta en rutin för vart sammanställningar och utvärderingar av data läggs på G:.

2010-06-15

28. Vattendata/ Vattenbiologi/ Flora

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Materialet används inte idag av några andra än personer i vattenförvaltningsgruppen. Enligt nedan sammanfattade kommentarer beror detta av att materialet är svårtolkat, och behöver presenteras i bearbetat skick innan det blir användbart för resten av enheten.

Materialet används idag till

- vattenförvaltningsgruppens arbete med statusklassning av vattnen, utredning om ett specifikt avrinningsområde, bedömning av miljöpåverkan inför en omprövning av någon verksamhet.

Framförda synpunkter

- Många på enheten anser att dessa uppgifter är viktiga att veta, men att det behövs någon som tolkar materialet för att göra det användbart.
- Det skulle vara möjligt att använda jämförvärden för biologiska utredningar som görs vid saneringar av förorenade områden.
- Materialet kan vara intressant i tillsynsarbetet i samråd, tillsyn över kontrollprogram, motivering av beslut.
- Delar av materialet kan ev. komma att användas framgent för att titta på eventuella kopplingar till miljögiftsövervakning.
- En önskan finns av flera personer att materialet i bearbetad form ska finnas med i W-gis. Uppgifterna behöver vara tillgängliga utanför huset för att vara underlag för verksamhetsutövarna i sin egenkontroll. Om det exempelvis finns en hotad art i ett visst område finns önskan om att den informationen syns, med angiven kontaktperson som kan materialet, och länk till eventuellt ytterligare material om mer information behövs.
- Ett flertal personer behöver kunna söka på ett visst objekt (GIS och/eller databas) för att få veta vilka biologiska undersökningar som gjorts där. Med information om vem som gjort undersökningen, när, och vart mer information om metoden och resultaten från undersökningen kan hämtas.
- All rådata bör samlas under enhetsgemensamt/basdata. Uppgifter som hänvisar till rapporter eller dylikt bör hänvisa till EN rapportmapp där det finns förteckningar över rapporter, länkar och pdf-filer.

Operativt arbete som behövs för att tillgodose behoven

Uppdatering

En rutin för uppdatering av materialet behövs, så att de som utför undersökningar vet i vilken form/vart det ska lagras och hur det behöver presenteras framöver.

Presentera materialet

Materialet behöver utvärderas, och tillgängliggöras på sådant sätt att flera på enheten kan nyttja det. Samt att kontaktperson att svara på ytterligare frågor finns angiven.

2010-06-15

GIS-skikt

Ett gis-skikt behöver tas fram med punkter för de vatten biologiundersökningar är gjorda i. Information i detta skikt behöver vara vilken biologisk parameter som undersökts, när, och vart mer information kan hämtas.

W-gis

En önskan finns att materialet finns i bearbetad form i W-gis, så att även externa har möjlighet att ta del av det.

2010-06-15

29. Vattendata/ Vattenkemi

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten, med undantag för energigruppen, har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Materialet används idag till

- statusklassning och åtgärdsarbete inom vattenförvaltningen.
- här finns mycket material som kan användas vid planering, genomförande och utvärdering av miljögiftsövervakning.
- tillsyn och tillsynsvägledning för prioriteringar, beslutsunderlag och för motivering av beslut.
- utredningar om ett specifikt avrinningsområde eller om man gör en bedömning av miljöpåverkan inför en omprövning av någon verksamhet.

Framförda synpunkter

- Vi behöver ha möjlighet att ställa frågor och få utdrag
- Sökbara databaser vore bra både ur användarvänlighets- och kvalitetssäkringssynpunkt. Det vore naturligtvis bra att kunna söka på ett visst objekt (GIS och/eller databas) för att få veta vilka undersökningar som gjorts där.
- Prövningsgruppen anser att dessa uppgifter är viktiga att veta, viktigt med internremiss.
- Presentation: I GIS på något sätt, med klickbar info om vad som har mätts, gärna en tolkning, t.ex. nära eller över ngt EQS värde eller motsvarande. Minst en hänvisning till vem man kan ställa fler frågor till.
- Om något värde plötsligt sticker iväg eller ökar kontinuerligt över tid finns det någon rutin för hur, när och till vem man larmar? Det kan ju vara ngn verksamhet eller förorenat område som behöver tillsynas! Brandsäkerhet, det känns inte bra att ha rådata i ett kontorsrum.
- Vi vill ha kort info på ett enkelt sätt hur det ser ut i ett vattendrag. Verksamhetsutövarna behöver få tillgång till det som finns för att ha som underlag för sin egenkontroll.
- Enkla diagram på trender av olika halter kopplat till kartor.
- Det är positivt att samtliga provtagningar samlas i ett enda dokument. Men jag tror att vi behöver fundera över hur vi för över information från provtagningsprotokollen (iakttagelser kring ev. stillastående vatten t.ex.) till lagringen av data så att ingen väsentlig information går förlorad.

Operativt arbete som behövs för att tillgodose behoven

Metadatafil

Även här påtalas behovet av en metadatafil där det framgår var prover tagits och av vem, vilka parametrar som analyserats och namn på en kontaktperson för mer info.

Rutiner

Generella rutiner för lagring och kvalitetssäkring av GIS-skikt och annan data är på gång. Här kommer även ingå en ansvarsfördelning för uppdatering av databaser och GIS-skikt samt en beskrivning av vad mapparna ska innehålla.

2010-06-15

30. Miljögifter

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten, med undantag för energigruppen, har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Materialet används, och behövs idag till

- planering, genomförande och utvärdering av miljögiftsövervakning.
- bedömning av verksamheters påverkan vid provning.
- prioriteringar, beslutsunderlag och för motivering av beslut inom tillsyn och tillsynsvägledning. Vilka miljögifter/verksamheter är viktigast?
- bedömning av vilka åtgärder som kan/ska vidtas.
- att se om miljögifter (och i så fall vilka) har analyserats i ett specifikt vatten.

Operativt arbete som behövs för att tillgodose behoven

Strategi

Det behövs en samlad strategi för miljögifter. Detta arbete pågår och förhoppningsvis har vi en sådan strategi till hösten 2010. Tid för detta arbete är redan med i AP.

Presentation

Sammanställning av vilka mätningar som görs/har gjorts behövs, och var man hittar data. Presentation av materialet i GIS-skikt (w-gis) med klickbar info om vilka ämnen som mätts. Kanske allra bäst med ett metadataskikt. Alternativt en excelfil med koordinater, tidpunkt, djup och halter av analyserade ämnen. Ett GIS-skikt planeras redan. Naturligtvis kan materialet också presenteras i excel, men det krävs troligen tolkningshjälp för att använda en sådan (se punkt 4 nedan). Ett metadataskikt (GIS) kan visa exempelvis var mätningar är gjorda, vilken matris som provtagits (luft, vatten, mark, biota etcetera), när detta gjordes och vilka ämnen som analyserades/påträffades (däremot inte halter). Möjligheten att lägga detta i w-gis måste undersökas. Arbetsinsatsen är ganska stor, uppskattningsvis 4-6 veckor.

Internremisser

Att skicka provningsärendena som internremisser, vilket föreslagits, känns inte effektivt och utvecklande. Som stöd för provningar med mera föreslår Anita i stället en ”miljöberedning” en gång i månaden där aktuella ärenden presenteras kort och respektive sakområde bidrar med underlag för bedömningen (jfr. planberedningen). Till exempel kan då miljöövervakningen bidra med kunskap om uppmätta halter av miljögifter i länet. Detta kräver att en person från varje sakområde avsätter ca 1/2 dag per månad för miljöberedningen.

Kontaktperson

Hjälp med tolkning av data behövs, för prioritering av bland annat tillsyn och tillsynsvägledning. Gärna en jämförelse med gräns-/riktvärde eller åtminstone en hänvisning till person på länsstyrelsen med ytterligare info. Här skulle en ”miljöberedning” (se internremisser) kunna fylla ytterligare en funktion. Om resultat från miljögiftsövervakningen presenteras i miljöberedningen kan respektive sakområde delta i bedömning av behov/möjlighet till eventuella åtgärder i form av tillsyn eller annat. Detta kräver att en person från varje sakområde avsätter cirka 1/2 dag per månad för miljöberedningen.

2010-06-15

Ebh-gruppen

EBH-gruppen vill vara delaktig i urvalsprocessen och få ta del av resultat. När det gäller screening har EBH i regel erbjudits möjlighet att delta i val av ämnen (utifrån Naturvårdsverkets begränsningar) och lämpliga provtagningslokaler. Men detta kan bli bättre liksom förmedlingen av resultaten. Kräver endast liten ytterligare arbetsinsats, 2-3 dagar per år.

Rutiner

Rutin för hur vi ska hantera ämnen vars halter ökar plötsligt eller kontinuerligt över tid. Det kan ju vara någon verksamhet eller förorenat område som behöver tillsynas! Anitas förslag är att vi hanterar detta inom den samlade strategin för miljögifter.

2010-06-15

31. Vattendata/ Djupuppgifter

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten, med undantag för energigruppen, har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Materialet används idag till

- att få utdrag i samband med åtgärdsutredningar.
- av många till arbetet ute i fält, till planering och genomförande av sjöprovfisken, vattenprovtagningar samt till bedömningar inom kalkningsverksamheten.
- olika beräkningar av sjöar, som omsättningstider och intern belastning.
- vid provning av fiskodlingar.
- teoretiska haltberäkningar vid utsläpp.

Framförda synpunkter

- Några behöver i sitt arbete en excelfil med koordinater för undersökta vatten, inkl information om djup, när de provtagits, lodningsmetod, och om de finns digitaliserade, i pappersform eller om vi bara har exempelvis maxdjup registrerade.
- Några tycker att det ibland inte behövs själva djupuppgifterna, utan det kan räcka med att man blir medveten om att det finns en djupkarta för en viss sjö.
- Någon tycker att det behövs någon som tolkar materialet för att göra det användbart.
- Till någon person behövs det digitala kartor för alla sjöar vi har djupkartor för.
- En önskan finns av flera personer att djupkartorna skulle finnas med i W-gis, andra tycker det räcker som det är presenterat idag.
- Någon tycker det skulle vara bra att ha utskrivbara djupkartor av den typ som våra scannade kartor, det vill säga djupkurvor med angivna djup. De sjöar vi har lodat under senare år är jättebra men saknar djupangivelser på själva djupkurvelinjen, vilket innebär att de blir svårtolkade när man skriver ut dem för fältbruk. Att ange djupintervall (1m ekvidistans) i olika färger skulle kunna vara en väg att gå men det funkar nog bara på grunda sjöar med få djupintervall annars blir det för svårtolkat.
- Någon anser att sökvägen "G:\miljoenheten_Basdata\Kemi\Sjöprofiler_Databas" bör ändras, eftersom den inte är helt logisk.

Operativt arbete som behövs för att tillgodose behoven

Information

Materialet finns redan i sådan form att det skulle kunna utnyttjas till flera av önskemålen, det är därför oklart om personerna som önskat förstått vilket material det finns, och i vilken form. Det dokument med beskrivning av vilket material som finns på enheten, som redan framtagits inom kunskapsförmedlingsprojektet tillgodoser detta behov.

W-GIS

Det krävs en diskussion på enheten om vilket av vårt material som vi bör/kan lägga ut i W-gis. I samband med detta krävs en diskussion med Stefan Rystedt om hur mycket/vilket material som bör ligga i W-gis innan vi tar vårt beslut. En Lyr-fil för djupen måste tillverkas, så det lätt går att utläsa djupen i kartorna.

2010-06-15Sökväg

Eftersom sökvägen till alla våra filer ses över just nu, med Lars Fellbrink som ansvarig, är det inte säkert att denna sökväg kommer att vara kvar framöver. Eventuell flytt av filer med djupinformation behöver tas med i hans fortsatta arbete under hösten 2010.

Kontaktperson

En informationsfil om vad det är för material vi har angående djupkartor kan läggas till i anslutning till materialet. Där kan en kontaktperson från vattenförvaltningsgruppen nämnas, i dagens läge förslagsvis Therese.

Digitalisera djupkartor

Att digitalisera de djupkartor vi har i tillräckligt god kvalitet för att digitalisera, är på gång. Eventuellt kommer detta vara klart i början av sommaren 2010. Beräknas ta ungefär 18 arbetsdagar, inklusive inscanning av papperskartor.

Layouter

Eftersom vi har tillgång till kartorna i pappersform finns detta material redan för de flesta kartor. Så istället för att göra en utskrift ur GIS kan papperskartan kopieras från pärmar som finns i Thereses rum. Om kartan mot förmodan skulle saknas i pärmarna, och en digital layout istället görs av kartan, kan med fördel denna karta skrivas ut och sättas in i pärmarna så den finns tillgänglig för andra personer framöver. Om det ändå framöver behövs en digital variant av djupkartan kan det med fördel göras två alternativ till Lyr-filer (en för grunda och en för djupa sjöar), som kan importeras till gis-skiktet. Om kartan ska in i W-gis måste detta ändå göras.

2010-06-15

32. Vattendata/ Sjösediment

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Samtliga arbetsgrupper på enheten, med undantag för energigruppen, har angett att de har användning av detta material i sitt arbete.

Materialet används, och behövs idag till

- EBH-gruppen
- miljögiftsövervakningen för planering, genomförande och utvärdering.
- prövningen för att se om recipienten tål ytterligare belastning.
- skulle kanske kunna användas i samband med miljöbrott, påvisa eller utesluta påverkan över tid.
- utredningar av avrinningsområden.
- bedömning av miljöpåverkan inför en omprövning av verksamheter.

Framförda synpunkter

- Behövs skikt i W-GIS och på vart undersökningar är gjorda.
- Uppgifter om vem som kan svara på frågor och tillhandahålla utdrag av resultaten.
- Möjlighet att söka på objekt och se vad som är gjort, GIS skikt eller metadatabas.
- Om resultaten visar på plötsliga och kraftiga öknings i belastning eller kontinuerlig stigning över lång tid, finns det rutiner för att någon slår larm?
- Information behövs i ett GIS-skikt om vem som har gjort undersökningen, när och vart det finns mer information om metod och resultat.

Operativt arbete som behövs för att tillgodose behoven

Metadatafil

En metadatafil för vilka undersökningar som är gjorda behöver göras, med information om vem som utfört undersökningen, vart datat finns med mera.

GIS-skikt

Skikt för W-GIS och GIS.

Ansvarig person

Rutin för vem som har ansvaret att se över inkomna data och vidta åtgärder om det verkar behövas.

2010-06-15

33. Vattendata/ Biotopkartering

Analys av enhetens kommunikationsbehov

Det är först och främst vattenförvaltnings- och tillsynsgruppen som angett att de har behov av detta material.

Materialet används idag till

- vattenförvaltningsarbetet, både statusklassning och åtgärdsarbetet.
- kan vara intressant i samråd, tillsyn över kontrollprogram och motivering av beslut.

Framförda synpunkter

- Behöver samlas och sammanställas.
- GIS skikt behövs över biotopkarterade sträckor med information om vem och när samt vart ytterligare information om metod och resultat finns.
- Behövs skikt till W-GIS för internt bruk.
- Behövs skikt till W-GIS för externt bruk av verksamhetsutövare i egenkontrollen?
- Uppgift behövs om vem som kan svara på frågor om detta samt hänvisning till eventuellt mer material.

Operativa insatser som behövs för att tillgodose behoven

GIS-skikt

Tillverka GIS-skikt av materialet, och lägga ut dessa i W-GIS.

Kontaktpersoner

Göra en intern lista över vem som kan svara på frågor inom vilka områden.

2010-06-15

34. Material som saknas i ovan materialbeskrivning

Framförda synpunkter

- Övriga enheter än Naturvårdsenheten behöver också beskrivas, som exempelvis planenheten och lantbruk. Har vi mer samröre med Naturvårdsenhetens kunskapsmaterial än andras?
- byggdialogens kunskap som byggs upp på www.byggdialogdalarna.se nämns inte.
- Data från tillsynsprojekt, eventuellt sammanställt och lättåtkomligt via GIS. Exempelvis kemikalieinventering, energi och avfall.
- Sammanställning av dammar
- Flödesdata (mätningar, beräknade, modellerade från SMHI) finns inte beskrivna men vi har dem.
- I skrivande stund har Länsstyrelsen bara tillgång till data från våra egna tillsynsobjekt. Respektive kommun har data från sina verksamheters kartläggningar. Länsstyrelsen bör snarast hämta in uppgifter från respektive kommun.
- Data från kartläggningen av kemiska produkter som är mycket giftiga, giftiga och/eller miljöfarliga samt ingående ämnen, som är så farliga att de bör fasas ut (U-ämnen) eller hanteras försiktigt för minskad risk (R-ämnen).
- Ett överskådligt dokument och mappsystem för rutiner och beskrivningar som är kvalitetssäkrat.
- Vad och hur behöver vi uppgifterna för tillsyn, en samlad linje, det handlar kanske mer om hur vi skall samarbeta än hur det lagras? Känner när jag läser att det är otroligt svårt att hålla koll på allt man behöver hålla koll på även om det finns hänvisningar. Fråga för gruppen antar jag.

Operativt arbete som behövs för att tillgodose behoven

Extern information

Att göra en liknande utredning för den ”externa informationen”, som kunskapsförmedlingsprojektet gjort för interna informationen. Där även andra enheter på länsstyrelse än Naturvårdsenheten tas med.

Sammanställning

Sammanställa data av länsstyrelsens tillsynsprojekt och data från kartläggning av kemiska produkter. Önskemål finns också att en insamling från kommunerna görs angående deras tillsynsobjekt.

Externa data

Beskriva vem som är datavärd/ansvarig för data som vi har tillgång till men inte råder över, som exempelvis flödesdata.

Rutiner

Ta fram ett dokument med beskrivning av våra rutiner.

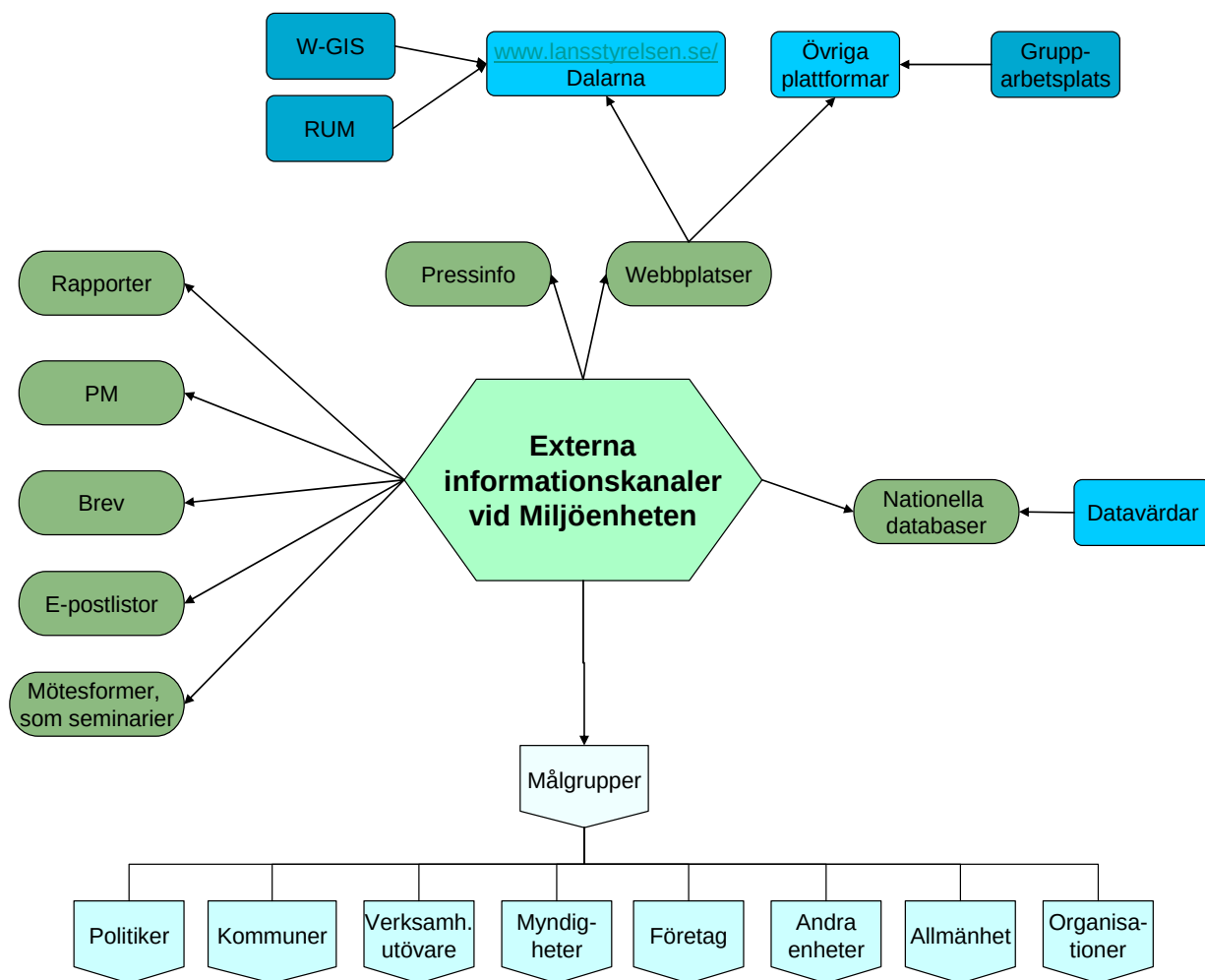
Tillsynsuppgifter

Strukturerar upp uppgifter inom tillsynen. Sammanställning, lagring, vad som behövs och hur med mera.

2010-06-15

Extern information

De informationskanaler enheten har tillgång till vid extern spridning av material redovisas i ett flödesschema nedan. Externa informationsutbytet har inte tagits med i detta projekt, och behöver utredas ytterligare. Externa målgrupper med dess styrmedel finns dock beskrivna i en aktörsanalys i bilaga 2 och 3.

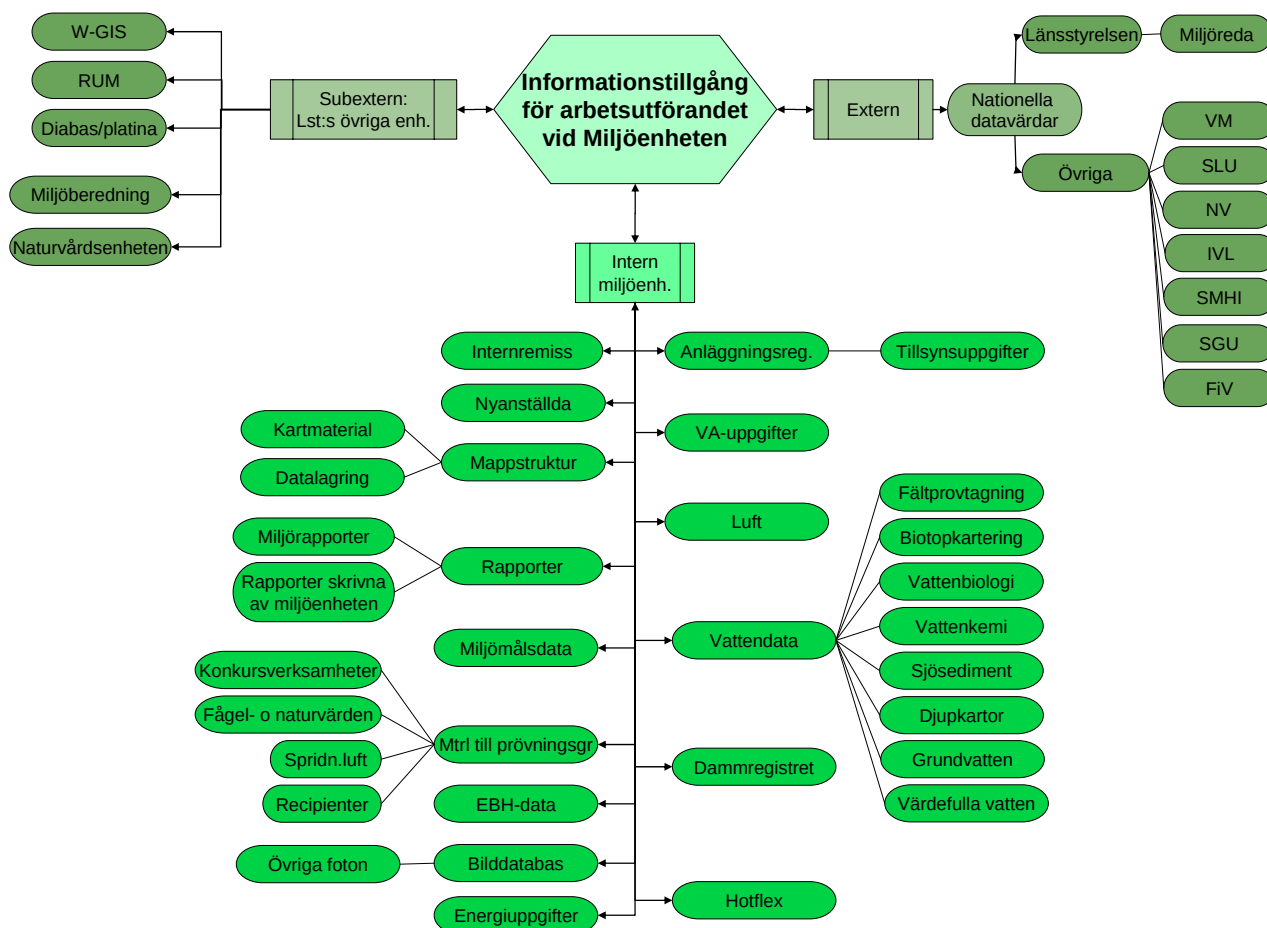

2010-04-26

Materialbeskrivning för Miljöenheten

Enligt projektmål nr 1:

1. En beskrivning görs av vilken data/information enheten innehar idag, utifrån flödesschemat i projektplanen. Var och en av boxarna i flödesschemat beskrivs i text. Ett fåtal av boxarna kommer att specificeras ytterligare i en undernivå, och då beskrivas var och en för sig. Totalt sett resulterar detta i ungefär 40 beskrivningar på en halv A4-sida var.

2010-04-26

1. W-GIS

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

W-GIS är Länsstyrelsen Dalarnas webbaserade karttjänst. Den finns i två versioner, en för internt bruk via vårt intranät och en för externt bruk via vår externa hemsida. På den externa versionen av W-GIS kan man titta på delar av RUM-materialet. Det kan vara exempelvis riksintresseområden, naturreservat, fornlämningar, översvämningskänsliga områden etc. Det går dock inte att ladda ner skikt via W-GIS.

På det interna W-GIS finns förutom RUM-materialet även exempelvis fler bakgrundskartor och ortofoton över länet. Material som kan vara känsligt som exempelvis ett skikt över hotade arter (hotflex) finns bara på interna W-GIS.

De skikt som ingår i RUM-materialet hålls hela tiden uppdaterade även på W-GIS medan det med andra skikt kan vara lite sämre med uppdateringen. En sak som kan vara bra att känna till är att namnet på skiktet i menyn till höger är klickbart. Klickar man här så får man upp metadata om just det skiktet eller en kort beskrivning över vad skiktet visar. Här kan man i de flesta fall också se när skiktet senast uppdaterades.

2. RUM

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

Allt material som ligger i RUM finns också på länsstyrelsen Dalarnas server W:. Delar av RUM finns utlagda i karttjänsten W-GIS.

Kommuner och andra externa intressenter får vid efterfrågan ett lösenord av Stefan Rystedt, Planenheten för att kunna ladda ner de filer som finns utlagda i RUM. Utan lösenord nås endast metadata för filerna.

Länsstyrelserna ska enligt miljöbalken tillhandahålla kommunerna ett översiktligt statligt underlagsmaterial för fysisk planering, vilket görs via RUM. Materialet har kanske störst betydelse i samband med den kommunala översiktsplaneringen. Underlaget skapas i samarbete mellan statliga verk och länsstyrelserna, men också i samråd med kommunerna. Arbetet ska ske i en kontinuerlig process, så att materialet är aktuellt.

Underlagsmaterialet är inordnat enligt [PilotGIS](#), vilket är en standard som Boverket förvaltar. Syftet med standarden är bland annat att underlätta leverans och utbyte av data inom den fysiska samhällsplaneringen. RUM tillhandahålls kostnadsfritt via Internet som ESRI Shape-filer och textfiler, och får användas för privat/internt bruk i icke kommersiellt syfte.

Andra länsstyrelsernas motsvarande data finns i Länsstyrelsernas gemensamma karttjänst [Sveriges Länskartor](#). Från den adressen finns en länk vidare till en tjänst där data kan laddas ner.

2010-04-26

3. Diabas/platina

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

Diabas är det dataprogram som för närvarande används för diarieföring av Länsstyrelsens ärenden. Man kan få programmet installerat på sin dator även om man inte arbetar med diarieföring. Man får då möjlighet att söka i databasen utan att ha behörighet att göra ändringar eller registrera nya ärenden.

Diarieföringen har varit digital sedan 1989. Ärenden från tiden före 1989 kan därför bara sökas i manuella register. För hela Länsstyrelsen finns ca 316 000 ärenden registrerade i Diabas sedan 1989. För dåvarande Miljövårdsenheten finns ca 37 000 ärenden i det digitala diariet. Under 2009 registrerades ca 1 300 ärenden på Miljöenheten.

Exempel på sökmöjligheter i Diabas förutom diarienummer: ord eller delar av ord i den registrerade ärendemeningen, avsändarens eller mottagarens namn, datum för registrering, avslutningsdatum, enhet, handläggare, gruppnummer (dvs. ärendekategori), kommun.

Man kan kopiera sökresultatet och klistra in raderna i Excel för att spara resultatet och enklare kunna sortera och söka i materialet.

När man har fått upp ett ärende kan man se vilka handlingar eller åtgärder som finns registrerade och när handlingar kom in eller gick ut. Det finns också uppgifter om var ärendet är arkiverat.

Det är inte alltid självklart hur man söker i Diabas. Ett exempel är att om man vill få fram alla ärenden som i ärendebeskrivningen innehåller ordet miljö ska man använda procenttecken runt ordet: %miljö%. Personalen på centraldiariet (CD) kan informera om hur man använder Diabas.

En begränsad version av diariet är numera också sökbar för allmänheten på Internet, <http://www.diarium.lst.se>.

Diabas kommer att ersättas av Platina. På länsstyrelsernas gemensamma intranät finns information om detta, <http://infoportalen.intra.lst.se/Stodprocesser/diabas-platina/default.aspx>. Där kan man bl.a. läsa följande. "Länsrådsgruppen beslutade i november 2008 att länsstyrelserna ska lämna Diabas som diarieföringssystem och införa Platina som handläggningsplattform. Övergången omfattar samtliga verksamheter och kommer att ske verksamhet för verksamhet samtidigt på alla länsstyrelser. ... Det nya handläggarsstödet för miljöskydd (MS-stödet) kommer även att integreras med Platina. Platinas handläggningsplattform innehåller funktioner för ärendehantering inklusive diarieföring, dokumenthantering, uppföljning och flödeshantering m.m. ... Målet är att samtliga verksamheter ska ha infört Platina som handläggningsplattform senast vid årsskiftet 2011/2012." Bytet beräknas ske under hösten 2010 och våren 2011.

2010-04-26

4. Miljöberedning

Projekt mål 1, Material som finns redan idag:

Efter delningen av enheten framfördes behov av en miljöberedning som skulle ha som syfte att samordna ärenden som gällde både Naturvård och Miljö.

Av handläggningsordningen framgår följande:

- Miljöberedning för miljöbalksärenden med lokaliseringsprövning enligt miljöbalken samt vissa andra principiellt viktiga ”miljö/natur” ärenden. Beredningsmöten genomförs 1-2 ggr per månad under ledning av Miljöenhetens biträdande enhetschef som även ansvarar för att dagordning skickas ut och minnesanteckningar förs. Föredragande handläggare deltar i länsstyrelsens miljöberedning om dennes ärende ska föredras i miljöberedningen.

Detta gäller inte längre i praktiken. Handläggaren avgör vilka andra enheter som är berörda, ”internremiss” till dessa. Ibland har det kallats till möte. Ingen dokumentation annat än vad som tas med i ärendena.

5. Naturvårdsenheten

Projekt mål 1, Material som finns redan idag:

Nedan beskrivs väldigt översiktligt vilka data som finns på Naturvårdsenheten. Exakt var de lagras och i vilken form de finns kommer endast i undantagsfall anges.

Naturvårdsenheten ansvarar för att skikt med naturreservat, Natura-2000 och nationalparkerna hela tiden hålls uppdaterade. Dessa tillsammans med tillhörande föreskrifter/bevarandeplaner ligger på W:\ och ingår också i RUM-materialet.

På Naturvårdsenheten har man också ansvaret för Åtgärdsprogrammen för hotade arter (ÅGP) där delar av detta material också återfinns i databasen som kallas Hotflex (denna databas beskrivs separat). Här genereras data framför allt från de inventeringar som görs av de arter som ingår i ÅGP. Vissa ÅGP-arter arbetar dock även vi på Miljöenheten en hel del med. Detta gäller framför allt flodpärlmussla och flodkräfta och för dessa delar är det Jens Fuchs som har huvudansvaret hos oss. Vill man veta mer om ÅGP så prata med Uno Skog eller Tomas Ljung på Naturvårdsenheten.

Den regionala miljöövervakningen är grovt beskrivet uppdelad så att den akvatiska delen samt luft ligger på Miljöenheten och den terrestra delen ligger på Naturvårdsenheten. Det innebär att programområdena Skog, Jordbruksmark, Våtmark, Fjäll och Landskap i huvudsak finns på Naturvårdsenheten. De data som tillhandahålls här är exempelvis skogsinventeringar, artinventeringar (både djur och växter), fjärranalyser, bullermätningar och studier av klimatförändringar etc. För mer information om den terrestra miljöövervakningen, prata med Jemt-Anna Eriksson eller Lars Hedlund.

2010-04-26

6. Miljöreda

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

De miljöfarliga verksamheter i länet som har tillstånd enligt 9 kapitlet miljöbalken finns registrerade i ett nationellt register som kallas Miljöreda (före detta Cemir och Täcktdatabasen, TDS). Varje länsstyrelse ansvarar för att registrera varje anläggning och ge den ett platsspecifikt nummer som är uppbyggt på länskod, kommunkod och ett löpnummer. Förutom uppgifter om platsnummer finns uppgifter om anläggningsnamn, organisationsnummer, fastighetsbeteckning, adress, fakturaadress, branschkod enligt Förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, koordinater för anläggningen, utsläppshalter och -mängder av vissa ämnen (detta rapporteras in i miljörapporterna via SMP, se pkt 12), beslutsdatum och diarienummer för tillståndet, om det är en IPPC-anläggning, om verksamheten omfattas av Seveso-lagstiftningen, vem som har tillsyn och kontaktperson på Länsstyrelsen.

För tåktverksamheter finns även produktionsuppgifter, hur mycket material som har levererats under ett år.

Verksamheter som inte längre är tillståndspliktiga eller som är upphörda ligger kvar i registret som vilande, så det finns möjlighet att gå in och söka även på dessa uppgifter.

7. Internremiss

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

För de ärenden som berör andra grupper inom enheten eller andra enheter på länsstyrelsen ska ärendena skickas internt för att få in synpunkter i ärendet samt att även upplysa de berörda vad som är på gång. Material som finns är försättsblad inför remissen. Det finns ingen enhetlig mall för detta i dagsläget.

8. Nyanställda

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

För introduktion av nyanställda finns mallar att utgå ifrån, dessa ligger på:

G:\miljoenheten\A_Enhetsgemensamt\Introduktion_nyanställda

För varje ny person fylls mallen i med vem som skall visa vad.

2010-04-26

9. Mappstruktur/ Kartmaterial

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

På samma sätt som primärdatat har fått en ny mappstruktur har vi även sett över en mappstruktur för GIS-data. Denna ligger just nu under G:\miljoenheten_GIS men kommer inom kort att flyttas till U:\ Denna enhet måste man begära tillgång till från Lst-IT:s helpdesk. Under U:\ kommer inte bara våra GIS-skikt att finnas utan även Naturvårdsenheten kommer lägga sina GIS-data här för att även vi ska ha tillgång till dessa.

Nedan följer en kort beskrivning av hur GIS-mappen är uppbyggd.

- _GIS
 - Basdata_Underlagsdata
 - Bearbetade_Bedömda data
 - Projekt
 - Övervakningsprogram_Metadata

Mappen *Basdata_Underlagsdata* är uppdelad på *Mätvärden_data* och *Objekt_avgränsningar*. Ingen av dessa mappar innehåller egentligen några analyserade data.

Mätvärden_data är uppbyggd på samma sätt som primärdatat med biologi, fysiska parametrar och kemi. Här kommer det att ligga skikt som visar var vi gjort undersökningar inom respektive datatyp. I vissa fall kommer även delar av resultaten finnas med i GIS-tabellerna. Det kan exempelvis vara ett skikt som visar var det genomförts något elfiske i länet eller var det någon gång tagits ett bottenfaunaprov. *Objekt_avgränsningar* innehåller områden och objekt som används inom olika projekt eller arbetsgrupper. T ex kalkningens åtgärdsområden, vattenförvaltningens vattenförekomster, EBH-gruppens MIFO-objekt etc.

I nästa mapp, *Bearbetade_Bedömda_data*, finns resultatet av de analyser och bearbetningar som gjorts. Det finns tre undermappar, *Egenskaper*, *Påverkan* och *Tillstånd_Status*. Här kan man hitta exempelvis vattenförvaltningens statusklassning, om man bedömt tillståndet utifrån någon bedömningsgrund, bearbetade skikt över t ex vittringsintensitet eller markanvändning. Med bearbetade menas då t ex att de klippts efter avrinningsområde eller liknande. Här ska bara ligga "färdiga" skikt, inget rent arbetsmaterial alltså. Det får man lagra på annan plats.

I mappen *Projekt* kan man lägga färdiga projekt för olika specifika ändamål/verksamheter med lämpliga GIS-skikt och bakgrundskartor. T ex inom provning, vattenverksamhet, vattenförvaltning etc.

Liksom mapparna för primärdata så kommer endast ett fåtal att ha skrivrättigheter i dessa mappar för att kvalitetssäkringen ska bli bättre. I takt med att struktureringen av övrig data fortgår kommer även dessa mappar att successivt fyllas på med skikt.

2010-04-26

10. Mappstruktur/ Datalagring

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

En viktig del av kvalitetssäkringen av de data enheten samlar in är en fungerande mappstruktur för datat. Under hösten 2009 och början på året 2010 har Lars F arbetat fram en mappstruktur som för närvarande ligger på G:\miljoenheten_Basdata. Denna kan komma att flyttas till exempelvis G:\Lstgem för att tillgängliggöras för fler enheter än vår men det kommer att bestämmas senare.

Nedan följer en kort beskrivning av hur den är uppbyggd.
Strukturen är i huvudsak uppbyggd utifrån de olika typer av data vi har.

- _Basdata
 - Biologi
 - Fysiska parametrar
 - Kemi
 - Metadata
 - Objekt

I de tre översta mapparna finns rena rådata uppdelade på respektive datatyp. Exempelvis under biologi finns undermappar med *Bottenfauna*, *Fisk*, *Makrofyter* etc, under Fysiska parametrar finns t ex Dammar, Biotopkartering, Djupkartor etc och under Kemi hittar man t ex Luft, Miljögifter och Vattenkemi etc. På nästa nivå under respektive datatyp finns ytterligare mappar med dels en databas över allt vi har för den datatypen men också mappar med fältprotokoll, analysrapporter, dokumentation etc. Dessa mappar kommer vara skrivskyddade alla utom ett fåtal personer på enheten.

Exempel på metadata kan vara provtagningslokaler med frekvens på provtagningen, parametrar som analyseras, eller listor på våra vattenförekomster och vilka undersökningar som finns i respektive förekomst.

Mappen *Objekt* innehåller just nu SMHI:s sjöregister och databaserna över de värdefulla vattnen. Detta är dock just nu en temporär mapp som inte helt säkert blir kvar. Denna typ av data hör kanske hemma någon annanstans.

Just nu håller vi på att flytta filer från Miljövårdsenhetens gamla G, sammanställa, skapa någorlunda ordning och slutligen fylla den här nya mappstrukturen. Det krävs dock en hel del jobb innan det är klart men förhoppningsvis bli det färdigt innan sommaren. Observera att dessa mappar kommer bara att innehålla primärdata. Eventuella GIS-skikt samt andra filer med analyser och liknande kommer att finnas på annan plats. GIS-skikten beskrivs i ett annat dokument.

2010-04-26

11. Rapporter/ Miljörapporter

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

Alla tillståndspliktiga företag i länet, så kallade A och B-företag skall varje år lämna en miljörapport. Täkterna lämnar dessa i pappersform alternativt mailar in dem. De flesta industrier lämnar miljörapport i SMP, en webbportal som Naturvårdsverket tillhandahåller. Vi plockar ut dem därifrån och skriver ut dem. Handläggaren granskar och svarar på rapporten. De arkiveras i närarkivet utanför Stefans rum i särskilda pärmar.

Vad som skall ingå i miljörapporten framgår av Naturvårdsverkets föreskrifter (2006:9) om miljörapport. I rapporten ingår tre delar:

Grunddel – administrativa uppgifter,

Textdel – produktion, villkorsuppfyllelse, sammanfattning av mätningar, åtgärder med syfte att minska avfall, energi, och risker mm.

Emissionsdeklaration – årsvärden för utsläpp, gäller endast vissa ämnen över ett tröskelvärde.

Länsstyrelsen gör ingen egen sammanställning av uppgifter från miljörapporterna.

Utifrån emissionsdeklarationerna görs en nationell sammanställning av utsläpp, observera att endast vissa ämnen och anläggningar ingår:

<http://utslappisiffror.naturvardsverket.se/>

12. Rapporter/ Rapporter skrivna av miljöenheten

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

Varje år produceras ett antal rapporter av miljöenheten. En rutin för rapporter finns på G: under [G:\miljoenheten\A_Enhetsgemensamt\Publikationer\Rapporter](#).

I rutinen finns instruktioner kring tryckning, distribution, presentation samt arkivering.

Rapporten ska skrivas i den länsstyrelsegemensamma rapportmallen för att alla rapporter ska ha samma typsnitt med mera. Mallen går att hämta via [G:\Lstgem\MALLAR\Grafisk profil\Rapportinlaga.dot](#).

Lista över samtliga utgivna rapporter från miljöenheten finns på Länsstyrelsen Dalarnas externa hemsida under: Rapporter → Miljö, natur → Rapporter. Flera finns där som pdf-filer.

Tryckta rapporter, både referensexemplar och för distribution, finns i arkivet på plan 2 (källaren) rakt under Miljöenhetens fikarum.

På plan 4 finns visningshyllor där nya rapporter ska ställas, äldre rapporter flyttas successivt därifrån och ned till arkivet.

Alla nya rapporter som ges ut på enheten presenteras kort på ett enhetsmöte för att alla ska veta att den finns och därmed ha möjlighet att använda den i sitt arbete.

2010-04-26

13. Miljömålsdata

Projekt mål 1, Material som finns redan idag:

Miljömålsuppföljningen samlar inte in "egna" data utan använder data som samlas in i andra sammanhang av olika aktörer på nationell, regional och lokal nivå. Data hämtas från t.ex. SCB, SGU, KemI, Socialstyrelsen, Jordbruksverket, Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, Förpacknings- och tidningsinsamlingen, RUS, Länsstyrelsen Dalarna och kommunerna. Data används för att följa upp miljömålen med hjälp av s.k. indikatorer, dvs. mått på påverkan, tillstånd, åtgärder m.m.

För närvarande presenteras ca 150 sådana indikatorer på Dalarnas miljömålwebb (www.lansstyrelsen.se/dalarna/miljomal). Av dessa hämtas ca 100 från den nationella Miljömålportalen (www.miljomal.nu). Dessa uppdateras med nya data en gång per år. Resterande ca 50 indikatorer är länsegna och har tagits fram av Länsstyrelsen Dalarna och Skogsstyrelsen Region Mitt. Av dessa visar drygt 40 indikatorer hur situationen ser ut i respektive kommun. Målsättningen är att även länsegna indikatorer ska uppdateras årligen. Systemet utvecklas fortlöpande och indikatorer kan både plockas bort och tillkomma. En förteckning med samtliga indikatorer som fanns på webben i september 2009 ingår i [Program för uppföljning av Dalarnas miljömål 2009-2011 Bilaga A](#).

Indikatorerna är av mycket skiftande karaktär, t.ex.

<i>Bensen i luft</i>	<i>Återvinning av pappersförpackningar</i>	<i>Skador på forn- och kulturlämningar</i>
<i>Energianvändning</i>	<i>Hudcancerfall</i>	<i>Fäbodur med betesdjur</i>
<i>Vindkraftsrel</i>	<i>Fosfor i Dalälven</i>	<i>Oexploaterade fjällområden</i>
<i>Föryngringar av lo</i>	<i>Vandringsbinder för fisk</i>	<i>Kollektivtrafik</i>
<i>Körsträcka med bil</i>	<i>Uran i enskilda dricksvattenbrunnar</i>	<i>Grusuttag</i>
<i>Föryngring av flodpärlmussla</i>	<i>Skogsbilvägar och värdefulla våtmarker</i>	<i>Utrotningshotade husdjursraser</i>
<i>Metaller och miljögifter i avloppsslam</i>	<i>Antal områden som kan vara förorenade samt antal områden i olika riskklasser</i>	<i>Klimatgasutsläpp från oljeanvändning</i>
<i>Sömnrörda av trafikbuller</i>		<i>Kvicksilver i fisk</i>
		<i>Gammal skog</i>

Samtliga indikatorer presenteras på webben i form av diagram, tabeller och/eller kartor. Dessutom finns i anslutning till varje indikator de underlagsdata (excel-tabeller) som har använts och uppgifter om källa och kontaktperson. För de ca 50 länsegna indikatorerna finns underlagsmaterialet även på G:\miljoenheten\Miljömålsuppföljning_MÖVgruppen\Miljömålsuppföljning\Indikatorer\Länsegna indikatorer.

14. Material till prövningsgruppen

Projekt mål 1, Material som finns redan idag:

Varje gång en verksamhet vill söka tillstånd enligt 9 kap miljöbalken hos Länsstyrelsen ska de redovisa vilken konsekvens för miljön deras verksamhet kommer att ha på miljön. Uppgifterna som inkommer är av varierande omfattning beroende på vilken verksamhet som avses och var lokaliseringen av den planeras.

Uppgifterna som inkommer är spridningsberäkningar av aktuella ämnen till luft, recipientens möjligheter att ta emot ett industriavloppsläpp, fågelinventeringar, bullerutredningar, naturvärdesinventeringar, landskapspåverkan och hur de påverkar miljömålen och de miljö kvalitetsnormer som finns.

2010-04-26

15. EBH-data

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

EBH står för efterbehandling av förorenade områden och används ibland som övergripande beteckning för allt arbete som har med förorenade områden att göra. Begreppet förorenade områden innefattar inte bara markområden som är förorenade, utan hit räknas också vattenområden, dvs. ytvatten och sediment, men även byggnader och anläggningar som är så förorenade att det kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Definitionen fanns tidigare i miljöbalken med den lydelse som 10 kapitlet hade före den 1 augusti 2007. I den nuvarande lydelsen används i stället begreppet miljöskador.

Databas

Sedan juli 2009 använder Länsstyrelsen i Dalarnas län en nationell webbaserad databas som har utvecklats på uppdrag av landets länsstyrelser. Databasen kallas "EBH-stödet". Föregångaren kallades "MIFO-databas" och den började användas här i länet i december 2001. MIFO är en förkortning av Metodik för Inventering av Förorenade Områden. Metodiken har tagits fram av Naturvårdsverket (rapport 4918). Som hjälpmedel vid tillämpningen av metodiken används blanketter där uppgifter om inventeringsobjektet fylls i. MIFO-blanketterna läggs in som Word-dokument i databasen. Mängden uppgifter som samlas in i samband med inventeringen är starkt varierande. Exempel på uppgifter som kan finnas är historik om vem som varit verksamhetsutövare, verksamhetstid, produktionsuppgifter, använda råvaror och kemikalier, restprodukter, deponier, avstånd till bostäder och vattendrag, jordarter, uppgifter om undersökningar som eventuellt har genomförts. Inventering innebär att man slutligen riskklassar objektet i någon av riskklasserna 1 - 4 där riskklass 1 innebär mycket stor risk. I Dalarna är ca 1 700 objekt riskklassade. Övriga ca 2 000 objekt i databasen är enbart identifierade. Det innebär att endast vissa grunduppgifter finns registrerade som namn på verksamheten, bransch, koordinater och fastighetsbeteckning.

Den som vill ha tillgång till databasen och själv inte arbetar med förorenade områden kan få behörighet att enbart titta i databasen. För närvarande är det Fredrik Gustafsson i Gotlands län och Therese Ahlin i Västra Götalands län som är kontaktpersoner för EBH-stödet och lägger in nya användare.

Vissa grundläggande uppgifter om objekten i EBH-stödet finns tillgängliga via WGIS och i RUM. Man får då söka objekt via kartan. Det finns även ett GIS-projekt på G: där det finns ytterligare information om objekten. Projektfilen, som heter *Bakspåra miljögifter.mxd*, är under arbete och kommer att utvecklas. Sökvägen är för närvarande

G:\miljoenheten\Vattenförvaltningsgruppen\537_Vattendirektivet\GIS\Organiska miljögifter.

Regionala programmet

I november varje år lämnar landets länsstyrelser en redovisning av det gångna årets arbete med förorenade områden till Naturvårdsverket. Man redovisar också planerna för det kommande året och begär pengar till planerade undersökningar och åtgärder. Den samlade redovisningen innehåller även en allmän beskrivning av föroreningsituationen länet och ger bra information om arbetet med förorenade områden. Skriften kallas för Dalarnas regionala program och finns på G:\miljoenheten\Efterbehandlingsgruppen\Regionala program.

Undersökningar och utredningar

I samband med undersökningar av och utredningar kring förorenade områden utreds ofta hur det aktuella objektet påverkar omgivningen. Utöver undersökningsresultat från själva objektet kan det

2010-04-26

finnas mätresultat som visar bakgrundshalter eller föroreningsnivåer i mark, grundvatten, ytvatten och sediment på längre avstånd.

Rapporter med mätdata och annan information kan komma från undersökningar som Länsstyrelsen, kommunerna, verksamhetsutövare eller exploatörer låtit utföra. De finns ofta enbart i pappersform i arkivet. Ibland kommer rapporter även i digital form. Rutiner för att regelmässigt efterfråga och för att lagra digitalt material saknas. I den nya databasen finns möjlighet att lagra digitala dokument.

Rapporter

De inventeringar som har utförts finns redovisade som rapporter i Länsstyrelsens rapportserie. Samtliga rapporter om förorenade områden finns som pdf-filer på Länsstyrelsens externa webbplats.

Saneringsanmälningar

Den som planerar att sanera ett förorenat område, med nuvarande terminologi ”vidta en avhjälpandeåtgärd”, är skyldig att göra en anmälan till tillsynsmyndigheten. Om kommunen har tillsynen ska kommunen skicka en kopia till Länsstyrelsen. Undersökningsresultat finns ofta som bilagor i anmälningshandlingarna.

16. Bilddatabas samt övriga foton

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

Det finns väldigt mycket foton tagna i arbetet på miljöenheten, foton på objekt och anläggningar vi arbetar med inom bland annat tillsyn, EBH och provning. Det finns även massor av bilder från fältarbete och inventeringar inom framförallt vattenförvaltningen, EBH och miljöövervakningen.

Bilddatabas - den innehåller över 5000 bilder från Miljöenheten. Främst foton på dammar, vägtrummor och andra vandringshinder samt en del bilder från förorenad mark. Den fanns tidigare tillgänglig via intranätet men ligger idag på en egen server på adressen <http://falsrv03/coppermine> Länkning finns från W-GIS till bilddatabasen men den har inte fungerat ordentligt det senaste halvåret.

Tillsynsobjekt – Bilder tas som stöd för minnet, för att dokumentera brister vid tillsynen och skulle även kunna användas vid en eventuell åtalsanmälan.

Prövning – Bilder tas mest som stöd för minnet när beslut ska skrivas.

Bilder från Tillsyn och Prövning - Nyare bilder finns i det så kallade anläggningsregistret på nya G: <G:\miljoenheten\Tillsynsgruppen\Anlaggningsregister>. Bilderna ligger i mappen för varje anläggning och anläggningarna är indelade utifrån om det är Länsstyrelsen eller kommunen som har tillsynen. Gamla bilder finns i de individuella personalmapparna hos den som tog bilderna – även i mapparna för tidigare anställda <G:\miljoenheten\Personalkataloger>.

Täkter – bilder finns från täkterna och från tillsynsbesök samt över områden som man planerade att göra täkter men som aldrig blev av. Bilderna används mest som stöd för minnet och för jämförelse mot föregående tillsynsbesök – för att kunna se vad de efterbehandlat sedan sist osv.

Majoriteten av bilderna ligger kvar på gamla G: i en mapp för bilder där de är indelade efter vilken täkt. G:\miljigem\A_Miljøbalksfunk\55_Täktverksamhet\BILDERTäkter.

Nyare bilder finns i det så kallade anläggningsregistret, se Tillsyn och Prövning ovan.

2010-04-26

EBH – Bilder finns på inventerade MIFO objekt och på efterbehandlade områden. Bilder finns dels i en mapp på EBH <G:\miljoenheten\Efterbehandlingsgruppen\Bilder> där de är indelade efter kommun och sedan oftast efter objekt. Bilder finns även på gruppens egna datorer. Några mer allmänna bilder är också inlagda i den gamla bilddatabasen.

Gruvor – Bilder från inventeringen av metallförorenade områden. Bilderna är ordnade efter inventerat objekt. G:\miljoenheten\Personalkataloger\Daniel_Larson\Bilder_gruvor_2009-09-16. Bilderna har använts till rapport 2010:08.

Miljögifter – bilder från fältprovtagning med passiva provtagare. Både bilder för att användas i rapporter men även som instruktion till hur man genomför provtagningen. Bilderna finns G:\Lstgem\Miljöövervakning\Programområden\8_Miljögifter\Regionala_aktiviteter\WFD_ämnen\Bilder_Passiv_provtagning.

Musslor och kräftor – Bilder finns på musslor, musselinventeringar, mussellokaler, kräftor samt provfiske av kräftor. Bilderna finns hos Jens Fuchs och under G:\miljoenheten\Vattenförvaltningsgruppen\581_KALKNING\Bildarkiv. Bilderna används mest till publikationer och presentationer

Dammar – bilder på enskilda dammobjekt från tillsynsbesök samt damminventeringen. Bilder från tillsyn finns under <G:\miljoenheten\Vattenverksamhetsgruppen\Bilder>. Där är de ordnade i mappar efter kommun och objekt. Från damminventeringen finns bilder under mappen Bilddatabas <G:\miljoenheten\Bilddatabasen\Miljö\Dammbilder>.

Vattenförvaltning - Bilder finns på vandringshinder (broar, dammar och vägtrummor) elfiskelokaler, vattenprovtagninglokalerna, kalkdoserare och övrig kalkspridning, flottledsrensade vattendrag, restaurerade vattendrag, fältarbete (vattenprovtagning, inventeringar, el- och nätfisken mm), vattenvegetation, våtmarker, ytavrinning i jordbruksmark, övergödda vatten samt allmänna natur- och miljöbilder.

Dessa finns dels i en mapp under kalkning

G:\miljoenheten\Vattenförvaltningsgruppen\581_KALKNING\Bildarkiv men mycket ligger också på Vattenförvaltningsgruppens egna datorer.

Vägtrummor och vandringshinder samt åtskilliga dammar ligger i bilddatabasen.

Strömsträcksinventering – bilderna från den inventeringen ligger på

G:\miljoenheten\Bilddatabasen\Miljö\Strömsträcksinventering_2009

Bilderna används till rapporter, jämförelser före och efter åtgärder, som bedömningsunderlag vid åtgärdsplanering, stöd för minnet, illustrationer vid kunskapsspridning kring åtgärder och som stöd vid fältarbete.

2010-04-26

17. Energiuppgifter

Projekt mål 1, Material som finns redan idag:

Varje år sedan 2005 har vi begärt in följande uppgifter från 100 företag i länet: Energianvändning, elanvändning, tillvaratagen spillvärme och nyckeltal för energieffektivitet. Företagen var de som fyllde i energikartläggningen 2006. Ca 30 av dem har Länsstyrelsen tillsyn över. Uppgifterna har begärts in på en blankett som skickats ut varje år, per post och digitalt. Sista året har kommunerna fått göra begäran och Länsstyrelsen sammanställer. Har inneburit att vi tappat ca 20 av företagen. För 2009 har ingen begäran gjorts, oklart vem som skall göra det framöver. Totalt tar utskick, kvalitetskontroll och sammanställning ca 1-2 veckor att göra.

Uppgifterna har sedan sammanställts och ligger i:

G:\miljoenheten\Tillsynsgruppen\Tillsynsprojekt\Energi\Från och med 2008\Jenny
2008\Uppföljning Nyckeltal 2009\Uppgifter 2009 Miljömål

Sammanställningen används till uppföljning av miljömål och då särskilt delmål om energieffektivisering. Sammanställningen som den ser ut nu är inte helt enkel att ta till sig.

18. Anläggningsregistret

Projekt mål 1, Material som finns redan idag:

Alla handlingar som upprättas av den som har tillsynen sparas i mappar döpta efter anläggningsnamn och nummer:

G:\miljoenheten\Tillsynsgruppen\Anläggningsregister\LÄNSSTYRELSENS TILLSYNSOBJEKT\
G:\miljoenheten\Tillsynsgruppen\Anläggningsregister\LÄNSSTYRELSENS
TILLSYNSOBJEKT\TÄKTER_länsstyrelsens tillsyn

Här sparas även bilder och i många fall inkommande handlingar om de kommit digitalt. Materialet är ett sätt att samla det som upprättas, det utgör inte något digitalt arkiv. Det är diabas som är vårt fullständiga register över handlingar som går in och ut.

I övrigt finns listor över länets anläggningar sorterat på vilka handläggare som har tillsynen. Listan ligger under:

G:\miljoenheten\A_Enhetsgemensamt\Arbetsrutiner\Arbetsfördelning

2010-04-26

19. Anläggningsregistret/ Tillsynsuppgifter

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

Miljöenheten har tillsyn på ca 80 s.k. miljöfarliga verksamheter. 40 är industrier av varierande typ och 40 är täkter. Inom ramen för tillsynen samlas en mängd olika dokument rörande företagen. De samlas i pappersform som de kommit in. Alla inkomna handlingar arkiveras i närarkivet utanför Stefans rum. Industrierna i anläggningspärmar sorterade på anläggningsnummer = sakkod. Täkter sorteras in kommunvis och i hängmappar i skåp. Miljörapporter står för sig i samma rum. För dokumenten nedan finns det vanligtvis flera handlingar, begäran om kompletteringar och kompletteringar samt svar från myndigheten. Typer av dokument:

Handlingar som vi upprättat.

- Tjänsteanteckningar – vad som har hänt, telefonsamtal osv.
- Skrivelser och protokoll – Upplysningar som lämnats vid besök.
- Svar på miljörapporter.
- Beslut – föreläggande om åtgärder, förbud eller att vi inte har några erinringar
- Sammanställningar av projektresultat – Fokus på en viss fråga, sammanställning av redovisningar från företag. Ibland i rapport eller med ett internt dokument. Ingen bra rutin för arkivering av dessa.

Handlingar som inkommit

- Anmälningar – förändringar och åtgärder som beskrivs av företaget
- Miljörapporter (beskrivs på särskild blankett)
- Besiktningsrapporter – De flesta anläggningar låter en besiktningsman gå igenom villkor och göra mätningar med ett intervall på 1-4 år.
- Redovisning av mätningar – olika typer av vatten, luft och bullermätningar enligt villkor eller egenkontroll.
- Inkomna redovisningar med anledning av projekt

20. VA-uppgifter

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

Uppgifter i miljörapporterna för länets tillståndspliktiga avloppsreningsverk, 35 st, sammanställs varje år från och med 1990. Sparat i excelltabell på:

G:\miljgem\A_Miljöanalys\502_Miljöövervakning_och_miljömålsuppföljning\Miljömålsuppföljning\Ingen övergödning\Databas ARV\Kommunvis ARV verk. Sammanställningen är sorterad kommunvis och en flik per verk.

I tabellen finns 115 parametrar som rör anslutna, vattenvolymer, Slamvolymer, Vatteninnehåll, Slaminnehåll, Kemikalier, Energiförbrukning och Beräkningar.

I övrigt finns uppgifter bl.a. om byggår, koordinater, gällande tillstånd, villkor, tillsynsmyndighet, anslutna orter, processer och reningssteg.

Används för miljömålsuppföljningen och bland annat indikatorer för slam och fosforrening.

Sammanställningen tar mellan 20-40 timmar att göra, oklart vem som skall göra detta. Hittills sammanställd av tillsynshandläggare, 2009 ej inlagd.

2010-04-26

21. Luft

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

Övervakning av luftkvaliteten i länet genomförs av Länsstyrelsen tillsammans med Dalarnas Luftvårdsförbund. Inom den regionala miljöövervakningen genomförs mätningar av luftens kvalitet med avseende på NO₂, VOC (lättflyktiga organiska kolväten) och vissa år även ozon på två referensstationer i länet, en i Sundborn och en vid Fulufjällets Naturum. Mätningar sker varannan vecka under vintermånaderna varje år och utifrån dessa beräknas ett månadsmedelvärde av luftens halter i t ex µg/m³. Dessa ska utgöra referenser till luftvårdsförbundets mätningar av NO₂ och VOC (ibland ozon) i luften i centralorten i varje kommun. Även tätortsluften mäts varannan vecka under vintermånaderna men var 3:e år.

Den regionala miljöövervakningen omfattar tre stationer i krondroppsnätet som mäter depositionen av förorenande ämnen. Dessa tre stationer ligger alla uppe vid Fulufjället, en på öppet fält, en i skogen (krondroppet) och en på hög höjd som mäter molnbasens betydelse för depositionen. Här mäts i första hand basparametrar som pH, konduktivitet och alkalinitet samt sulfat och olika kväveföreningar men också jonbalansen. Depositionen av de olika ämnena anges i kg/ha och år. Dessa data presenteras på IVL:s hemsida både som data men också bearbetat i form av länsvisa rapporter över depositionen. Datat kan även på begäran skickas till Länsstyrelsen.

Samtliga dessa data analyseras på IVL som också är datavärd. Detta innebär att Länsstyrelsen inte behöver rapportera in dessa data. IVL skickar dock över kopior på resultaten från luftkvalitetsmätningarna till Länsstyrelsen i digital form kontinuerligt. Depositionsdatat presenteras på IVL:s hemsida men kan på begäran skickas till Länsstyrelsen. Idag finns detta lagrat under G:\miljgem\A_Miljöanalys\502_Miljöövervakning_och_miljömålsuppföljning\Data\Luft och därefter i ett antal undermappar.

22. Vattendata/ Fältprovtagning

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

Metodbeskrivningar och riktlinjer för fältarbete inom Vattenförvaltningen finns beskrivna under varje undersökningstyp på <G:\miljoenheten\Vattenförvaltningsgruppen\Fältarbete>.

2010-04-26

23. Vattendata/ Biotopkartering

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

Biotopkartering ger en kvantitativ bild av vattendraget och dess strandområden

Finns en omfattande biotopkartering, enligt modell System Aqua, gjord för ett antal vatten inom arbetet med värdefulla vatten. Information som samlats in är bland annat bredd, djup, bottensubstrat (grus, sten, block osv.) vattenvegetation, strömförhållanden, Basdatafilen finns

G:\miljoenheten\Vattenförvaltningsgruppen\511_Värdefullavatten\Delmål5_Hotade arter_Kräftor musslor_m.fl\Biotopkartering i filen Databas_Biotopkartering_Undersökningstyp.

En mindre omfattande biotopkartering, där man har tittat på färre faktorer än i System Aquas metod, har också gjorts för ett antal vatten och ligger i samma mapp och heter Biotopkartering_light_2005.

Det finns även en metadatafil / lista över alla vatten där biotopkartering har gjorts.

G:\miljoenheten\Basdata\Metadata\VF_Biotopkart_flpRMÖ_Reservatsobjekt.xls

Strömsträckeinventering – en enklare form av biotopkartering efter egen metod under 2008-2009. Det är kartlagt vart och hur stora områden det fanns där vattnet strömmade på och vilket bottenmaterial som fanns på sträckorna – vilken storlek på stenar och annat bottenmaterial. Datat används för att bedöma möjliga uppväxtområden för framförallt öring. Samtidig kartlades sträckor med lugnflytande vatten och sträckor som rensats på sten för flottleder. Uppgifter noterades bland annat om den bortrensade stenen finns kvar i närheten av vattendraget i syfte att kunna användas i planeringen för återställande av rensade sträckor.

G:\miljoenheten\Vattenförvaltningsgruppen\581_KALKNING\Vandringshinder_vandringsvägar

Till materialet finns koordinatsatta foton, se avsnitt 17.

Materialet används i arbetet med värdefulla vatten, ÅGP för hotade arter, restaurering av flottledsrensade vattendrag, åtgärder av vandringshinder och åtgärdsplaner för fiskevård. För att veta vilka områden som skall skyddas och var åtgärder skall sättas in.

2010-04-26

24. Vattendata/ Vattenbiologi/ Fauna

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

Fisk

Varje år fiskas ett antal sjöar och ett stort antal vattendrag som uppföljning av åtgärder, till exempel kalkning eller restaurering av vattendrag, eller för inventeringar och undersökningar inom andra delar av vattenförvaltningsarbetet.

Elfiske – Mellan 70 och 120 ställen/lokaler i vattendrag provfiskas med elfiske varje år. Majoriteten av vattnen som fiskas ingår i kalkningsverksamheten eller i arbetet med restaurering av flottledsrensning.

Nätfiske, ungefär 10 sjöar per år provfiskas med översiktsnät enligt standardiserad metod. Metoden ger en god uppfattning av de arter som finns, beståndsstrukturer, hur föryngringen fungerar samt en uppskattning av biomassan i sjön.

Material - Originalprotokoll från varje provfiske finns på G: under mappen basdata. Alla resultat från standardiserade fisken finns också rapporterade till Fiskeriverket som är datavärd och finns att hämta från deras hemsida

<https://www.fiskeriverket.se/vanstermeny/statistikochdatabaser/provfiskeisotkustvatten.106.7b581b0111f5ad648d2800033.html>

På G:s även sammanställningar

Enklare sammanställningar av resultaten för varje sjö och vattendrag finns i kalkningens åtgärdsplan för kalkade områden vilken finns på den externa hemsidan under försumning. För varje år görs ett PM med resultaten från årets fisken som sedan skickas ut till Fiskevårdsområdesföreningarna. Dessa ligger på [G:\miljoenheten\Vattenförvaltningsgruppen\581_KALKNING\Administration\Brev, meddelanden och planeringar\Brev till fiskevårdsföreningar](#)

Datat från provfiskena används idag främst för uppföljningen av åtgärder i sjöar och vattendrag som kalkning, minskad närings- eller metallpåverkan, åtgärder av vandringshinder i bäckar och sjöutlopp och restaurering av flottledsrensade vattendrag. Används även som underlag till statusklassning av sjöar och vattendrag samt åtgärdsplaner och genomförandeplaner inom vattenförvaltningen.

Från och med 2003 finns varje år ett PM som utgör en sammanfattning av Länsstyrelsen Dalarnas och kommunernas provfiskeverksamhet i Dalarnas län under det året.

[G:\miljoenheten\Vattenförvaltningsgruppen\581_KALKNING\Administration\Brev, meddelanden och planeringar\Brev till fiskevårdsföreningar](#) under respektive år och i mappen Återrapportering.

Bottenfauna

Historiskt har det genomförts relativt mycket bottenfaunaundersökningar i länet, de är dock så gott som uteslutande genomförda av externa konsulter. Inom den regionala miljö-övervakningen (RMÖ) har det tagits prover sedan början på 1990-talet. På senare år har prover även tagits inom bl a kalkningsverksamheten och vattenförvaltningen. Alla bottenfaunaresultat som har erhållits inom RMÖ, kalkning, vattenförvaltning samt andra projekt initierade av Länsstyrelsen finns i en excel-fil som ligger under G:\miljoenheten_Basdata\Biologi\Bottenfauna\Databas.

Här finns resultat från ca 70 provtagningsstillfällen i sjöar och knappt 600 i vattendrag.

2010-04-26

Större delen av de prover som Pär-Erik Lingdell (Limnodata) tagit i vårt län (vilket är ganska mycket) saknas dock i denna totalfil. Det finns på CD-ROM hos Lars F. Detta ska på sikt också in i denna fil.

De prover som tagits inom Nationella miljöövervakningen (NMÖ) finns inte heller i denna fil. Detta data finns hos IMA (<http://info1.ma.slu.se/db.html>) som också är datavärd för bottenfauna. Eftersom vi i Dalarna använt en annan provtagningsmetod vad gäller prover i både vattendrag och sjöar ligger inget av vårt data hos datavärden.

Som nämndes ovan är i princip alla prover tagna av externa konsulter. Efter avslutad provtagning och analys får vi in provtagningsprotokoll, lokalbeskrivningar och eventuella bilder till oss i digital form numera. Allt detta läggs under respektive mapp på G:\miljoenheten_Basdata\Biologi\Bottenfauna\. Äldre provtagningsprotokoll från RMÖ finns i pappersform i pärm inne på Lars F:s rum.

Det finns ett antal rapporter om bottenfauna i vårt län. Nedan beskrivs några av dessa. Några är tryckta rapporter och andra har vi bara i word- eller pdf-format och dessa ligger på lite olika ställen. Förhoppningsvis kan dessa samlas ihop och läggas i en egen mapp under samma sökväg som ovan.

Björn Malmqvist gjorde 1997 en sammanställning över bottenfaunaprover tagna i länet i början på 1990-talet där han jämförde två olika provtagningsmetoder med varandra.

Lingdell har under 2009 sammanställt en rapport där han har beskrivit de 20 vanligaste bottenfaunaarterna i vårt län, bland annat i vilka miljöer de finns, vad de behöver för att överleva, livscyklar etc. Grunddata till detta är dels det han har haft i sin databas och det Länsstyrelsen tillhandahållit. Denna är inte tryckt ännu utan finns på CD. 2005 gjorde han studie på Fjätälven där bottenfaunaprover togs och jämfördes med tidigare provtagning. Detta är sammanställt i rapport som finns här på Länsstyrelsen.

I DVVF:s temarapporterna som håller på att färdigställas kommer bottenfauna i både sjöar och vattendrag att beskrivas och analyseras med avseende på olika typer av påverkan.

Därutöver finns det naturligtvis rapporter kring specifika projekt där bottenfauna varit en del av analysen, exempelvis de undersökningar som gjordes i Stollbergsområdet och Nyängsån år 2000.

Musslor

Flodpärlmusslorna är en hotad och rödlistad art som ingår i gruppen stormusslor. Material som finns för flodpärlmusslorna är inventeringar av musselbestånd, deras utbredning, antal och täthet samt uppföljning av beståndens utveckling/rekrytering – förekomsten av småmusslor och antal döda musslor. Data finns från både enkla inventeringar och standardiserade undersökningar. I den standardiserade metoden räknas musslorna i ett antal rutor och man mäter längden hos ett bestämt antal musslor för att få ett underlag till hela beståndets längdfördelning och därigenom en uppskattning på åldersfördelningen. Även den minsta mussla man hittar mäts för att ge en indikation på hur musslorna i området lyckas med förnyringen.

Det finns ett GIS skikt över vart bestånden av flodpärlmusslor finns som även finns i W-GIS. En metadatafil innehåller uppgifter om de vatten som är inventerade samt vilka övriga undersökningar som gjorts i samma vatten.

G:\miljoenheten_Basdata\Metadata\VF Biotopkart_flpRMÖ_Reservatsobjekt.xls

2010-04-26

Det finns en sammanställning av alla förekomster samt rådata från inventeringar. Filen är under uppdatering.

G:\miljoenheten\Vattenförvaltningsgruppen\511_Värdefullavatten\Delmål5_Hotade arter Kräftor musslor m.fl\Stormusslor\Flodpärlmusslor\Data\Flodpärlmusslor 20091027.xls

Det finns data sammanställt per vattendrag och med diagram över musslornas storlek i filen

G:\miljoenheten\Vattenförvaltningsgruppen\511_Värdefullavatten\Delmål5_Hotade arter Kräftor musslor m.fl\Stormusslor\Flodpärlmusslor\Data\Undersökningstyp 20091023.xls

Materialet används inom arbetet med värdefulla vatten, ÅGP-arbetet med hotade arter och övrigt naturvårdsarbete samt som uppföljning inom kalkningsverksamheten. Dessutom används informationen om beståndens lokalisering inom prövning, tillsyn och EBH.

Det finns även en sammanställning av kända lokaler för övriga stormusslor

Kräftor

Flodkräftan är idag hotad art och ingår i program med hotade arter och värdefulla vatten.

Förekomster av signalkräfta behöver också kartläggas då den ofta är bärare av kräftpest vilket slår ut bestånden av flodkräftor. På grund av tjuvfiske och illegala utsättningar är information om kräftförekomster inte allmänt tillgängligt och bör hanteras med försiktighet. Datavärd är Fiskeriverket men alla uttag av data därifrån behovsprövas först.

Miljöenheten har en egen databas över kräftförekomster som är tillgänglig för den egna enheten för internt arbete. Där finns också noterat alla kända förekomster av signalkräfta vilket indikerar att vattnet kan vara smittat av kräftpest.

<G:\miljoenheten\ Basdata\Biologi\Kräftor\Databas kräftförekomster w-län.xls>

GIS skikt finns för ArcGIS men inga skikt kommer att läggas ut i W-GIS.

Materialet används inom arbetet med värdefulla vatten, ÅGP-arbetet med hotade arter och övrigt naturvårdsarbete samt som uppföljning inom kalkningsverksamheten. Dessutom används informationen om beståndens lokalisering inom prövning, tillsyn och EBH.

Utter

Förteckning över kunskap insamlat av naturvårdsenheten finns på

<G:\Lstgem\Miljöövervakning\Kunskapsunderlag\Forteckning naturvard kunskap.xls>

Förteckningen är under uppbyggnad.

2010-04-26

25. Vattendata/ Vattenbiologi/ Flora

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

Vattenväxter

Idag finns ingen nationell datavärd för vattenväxter. Det är dock på gång att eventuellt Artdatabanken ska bli det. Hur, när och för vilka slags data finns det ännu ingen nedskriven plan för.

I länsstyrelsens rapport 2008:15 "Vattenvegetation i Dalarnas sjöar, inventeringar år 2005 och 2006 samt sammanställning av äldre undersökningar" finns en lista över de sjöar som inventerats i länet vid olika tillfällen fram till och med år 2006, tillsammans med vilka arter som påträffats. Dessa tillfällen är 1938 (57 sjöar), 1973 (350 sjöar), 1990-talet (ca 20 sjöar).

Därutöver har Naturvårdsenheten vid länsstyrelsen utfört inventeringar av kransalger och nate-arter i ett flertal av länets sjöar. Vid ett flertal av dessa tillfällen har även övriga arter som påträffats registrerats. Uppgifter om vilka sjöar som inventerats finns hos Uno Skog och Lennart Bratt.

Hotade arter som hittats vid länsstyrelsens inventeringar har rapporterats in i Hotflex.

Påväxtalger

Det utfördes mycket undersökningar av påväxtalger i länet på 1970-talet. Detta material har tyvärr försvunnit. Senare återinventerades ca 15 av dessa stationer, och jämförelsen mellan inventeringarna sammanställdes i en rapport som finns i ett enda exemplar på Hasses rum. Det är det enda material som finns utöver kiselalger (se punkt 32). Ingen ytterligare provtagning är inplanerad.

Kiselalger

En temarapport med utvärdering av det material som finns från lokaler i länet håller just nu på att avslutas. Det handlar om ett 50-tal lokaler som är provtagna och utvärderade i rapporten.

SLU är datavärd för kiselalgsdata i Sverige, och allt material som tagits i länet har levererats dit, och finns att nå via deras hemsida.

Nio lokaler provtas numera årligen i länet, tre inom RMÖ och 6 inom NMÖ, och materialet sparas såväl hos SLU som hos oss på G:.

Fytoplankton

Resultatet från fytoplanktonprover som är tagna i länet har utvärderats i en temarapport som just nu håller på att skrivas klar.

Det handlar om närmare 90 sjöar som är provtagna med avseende på fytoplankton i länet. Inom SRK-programmet provtas 29 av dessa sjöar varje år.

Resultaten från provtagningarna är inrapporterade till datavärden SLU, men ej utlagda i deras databas. Detta på grund av avvikande provtagningsmetoder samt marginellt avvikande taxonomi vid artbestämningen.

2010-04-26

26. Vattendata/ Vattenkemi

Projekt mål 1, Material som finns redan idag:

Länsstyrelsen samlar varje år in en ganska stor mängd vattenkemiska data i länet. Dels tar vi prover själva men vi får också in resultat från externa provtagningar som sker i länet. Själva ansvarar vi för provtagning inom exempelvis den regionala miljöövervakningen, kalkeffektuppföljningen, vattenförvaltningen etc. Därutöver har vi också data från bland annat den nationella miljöövervakningen och SRK-programmen som berör länet men där provtagning administreras av andra.

I dagsläget är vattenkemin uppdelad i två excelfiler Den första innehåller all data från kalkeffektuppföljningen. Här är de allra flesta proverna bara analyserade med avseende på basparametrarna, dvs pH, konduktivitet, alkalinitet och färg, ibland även TOC. På senare år har vi i större utsträckning börjat analysera jonbalans och närsalter. Denna fil ligger under G:\miljoenheten_Basdata\Kemi\Vattenkemi\Ytvatten_Databas.

I den andra excelfilen finns framför allt all regional och nationell miljöövervakning, vattenförvaltningens prover, SRK-data (Samordnad RecipientKontroll), de gruvavfallsinventeringar som gjorts samt en del andra sk "punktundersökningar" som gjorts på senare år. De allra flesta av dessa prover har analyserats med avseende på sk fullkemi, dvs basparametrar, närsalter och jonbalans, ibland också metaller. Denna ligger just nu under G:\miljem\A_Miljöanalys\Miljödata\Lars.

Båda dessa filer är uppbyggda så att det är en rad i excelfilen per provtillfälle och en kolumn för varje parameter. För kalkningsdata och regionala miljöövervakningsdata mäts vid varje provtillfälle (när det är möjligt) ett vattenstånd vid provtagningspunkten. Denna information hämtas hem från provtagaren och förs in i totalfilen vid uppdatering.

De två filerna behöver kompletteras med en del data som finns spridda i olika mappar. Bland annat de filer som Peter Lindholm och Anna-Karin jobbade med. EBH-gruppen har kanske en del data både gällande "vanlig" vattenkemi och miljögifter??

För den regionala och nationella miljöövervakningen och SRK är IMA (Institutionen för vatten och miljö, SLU, Uppsala) datavärd och dessa data finns tillgängliga på <http://info1.ma.slu.se/db.html>. För övrig vattenkemi finns ingen datavärd utsedd utan där är Länsstyrelsen ansvarig för datat. Eftersom IMA från och med 2009 även analyserar proverna inom regionala miljöövervakningen och SRK behöver vi inte längre leverera dessa data. En gång per år hämtas data från datavärden och totalfilen uppdateras. Detta brukar göras någon gång under våren. När det gäller övriga data som inte har datavärd så brukar vi hämta hem data från respektive lab en eller ett par gånger per år och uppdatera våra filer. Oftast sker detta i december-januari någon gång.

Inom kalkeffektuppföljningen skickar labbet en analysrapport i pappersform till Länsstyrelsen för varje prov. Dessa sätts in i pärmar märkta med år som står i arkivet utanför fikarummet. För den regionala miljöövervakningen fick vi på motsvarande sätt analysrapporter från Meana fram till 2009 då IMA tog över analyserna. Dessa rapporter finns i pärmar som står inne på Lars Fellbrinks rum.

Inom vissa sjöundersökningar tas även vid varje provtillfälle en temperatur- och syrgasprofil där man mäter temperatur och syrgas på varje meter över sjöns djuphåla. Dessa data lagras inte i excelfilen för vattenkemi då det skulle ta för mycket plats utan lagras i en egen excelfil som ligger under G:\miljoenheten_Basdata\Kemi\Sjöprofiler_Databas.

2010-04-26

I de fall provtagning utförs av någon annan än Länsstyrelsen måste vi hämta hem dessa data från provtagaren.

27. Vattendata/ Sjösediment

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

Sedimentprover tas i sjöar främst inom SRK programmet – Samordnade Recipient Kontrollen, och som alltså verksamhetsutövarna själva ansvarar för genom Dalälvens Vattenvårdsförening - DVVF. Inom SRK tas prover vart 10:e år i 30 sjöar och då analyseras bara ytsedimenten för att se vilken påverkan/belastning det har varit på sjön under de senaste 10 åren. Analysvariabler: Torrsubstans, glödningsförlust, kol, kväve och fosfor samt metallerna Fe, Mn, Cu, Pb, Zn, Cd, Cr, Ni och Hg. Resultaten finns redovisade i respektive årsrapport från DVVF som finns att ladda ned från deras hemsida här: [DVVF - Dalälvens Vattenvårdsförening](#). Där finns också lista över vilka sjöar som ingår i provtagningen. Rådatauppgifterna finns hos Hans Olofsson och hos datavärd SLU <http://info1.ma.slu.se/db.html>.

Det finns enstaka sedimentproppar tagna på djupsediment. Datat finns inte samlat. Eventuellt kan en del proppar finnas kvar nedfrysta i Umeå.

28. Vattendata/ Djupkartor

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

Länsstyrelsen har någon slags djupuppgift för ungefär 750 av länets sjöar. Alla kommuner har kontaktats under 2006-2007 för insamling av de djupkartor de har hos sig, vilka finns med i detta material.

En lista över vilka sjöar länsstyrelsen har djupuppgifter för finns under:

[G:\miljoenheten\ Basdata\Kemi\Sjöprofiler\ Databas](#). I denna lista finns bland annat sjönamn, utloppskoordinater, maxdjup, area, hur sjön är lodad, av vem och när, om länsstyrelsen har djupkartan inscannad eller i digitalt format.

Länsstyrelsens miljöenhet har under de senaste åren anlitat konsulter som djuplodat några sjöar per år, vilka också finns inskrivna i ovan nämnda lista.

Materialet för de 750 sjöarna är mycket heterogent. En del av sjöarna finns det endast maxdjup för, många av dem finns i pappersformat (i pärmar på Thereses rum), medan närmare 500 av sjöarna finns med i ett digitalt GIS-skikt, länk: [W:\Enheter\Plan](#).

SMHI är nationell datavärd för djupuppgifter på Sveriges sjöar. Under 2010 kommer länsstyrelsen Dalarna att få tillgång till det material SMHI har för Dalarna som länsstyrelsen ännu inte har tillgång till. Detta gäller drygt 20 djupkartor.

2010-04-26

29. Vattendata/Grundvatten

Projekt mål 1, Material som finns redan idag:

Det finns ca 110 vattenskyddsområden i länet. De finns i GIS-skikt, utlagt i RUM-materialet såväl som på W:. Hur ska vi behandla detta material i framtiden? Det kan vara känsligt att offentliggöra det ur säkerhetssynpunkt.

Det finns ca 400 vattentäkter i länet som vi på länsstyrelsen känner till, där det är fler än 10 personer anslutna. De vattentäkter som har 50 personer eller fler anslutna har kommunen tillsynen på. Finns idag i koordinatsatt excelfil på G:/grundvatten.

Föreskrifter för länets vattenskyddsområden finns under
G:\miljoenheten\Grundvatten_531\Vattenskyddsområden\vattenskyddsområden_foreskrifter.

Övriga undersökningar av grundvattnet, som radonmätningar, metallanalyser och miljögifter finns även de på G:. Här ligger också de rapporter som miljöenheten gett ut, vilka sammanställer och beskriver materialet.

2003 gjordes en undersökning av bekämpningsmedel i många av länets dricksvattenbrunnar. Detta material finns inte i digitalt format. Alcontrol har analyserat proverna, eventuellt går det att få ett digitalt utdrag ur deras register.

30. Dammregistret

Projekt mål 1, Material som finns redan idag:

I mitten av 1980-talet gjorde Länsstyrelsen en damminventering i länet på uppdrag av SMHI i syfte att upprätta ett dammregister. Denna ursprungliga inventering finns fortfarande kvar i pärmar som står i Gunillas rum. Detta register har därefter digitaliserats och kompletterats med dammar som funnits markerade i exempelvis gröna kartan och fastighetskartan och på senare år även med de ytterligare dammar som dokumenterats under Länsstyrelsens olika inventeringar. Detta har under de senaste åren sammanställts i en excelfil som idag ligger under

G:\miljgem\A_Miljöanalys\537_VATTENDIREKTIVET\Dammar\Dammregistret.

Idag finns drygt 1300 dammar i registret. Det omfattar allt från stora kraftverksdammar till små hålldammar. En äldre version av dammregistret finns idag i W-GIS samt i GIS-projektet Natur.mxd.

Den information som fanns i dammregistret från början var i de flesta fall bara en koordinat och eventuellt ett namn. I dagens dammregister finns även kolumner för exempelvis ägaruppgifter, fastighet, tillhörande vattendomar, uppgifter om vattenföring och reglerings-amplituder, dammens funktion, energiproduktion (om det är ett kraftverk), sökväg till eventuella bilder från objektet. Dessa uppgifter finns inte alls ifyllda för alla dammar men registret uppdateras och fylls på kontinuerligt av framför allt vattenverksamhetsgruppen allt eftersom nya data kommer in via exempelvis tillsynen.

Det finns idag ingen nationell datavärd för dammar men SMHI håller på att ta fram en nationell dammdatabas. Hur denna kommer att se ut och vad den kommer att innehålla är dock i dagsläget oklart liksom om SMHI formellt får uppdraget att vara nationell datavärd.

2010-04-26

31. Värdefulla vatten

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

Inom arbetet med miljökvalitetsmålet Levande sjöar och vattendrag, har Naturvårdsverket, Fiskeriverket och Riksantikvarieämbetet tillsammans med länsstyrelserna sammanställt områden med Sveriges mest värdefulla sötvattensmiljöer. Syftet med sammanställningen är att erhålla underlag för arbete med skydd och restaurering enligt delmål 1 och 2. Områdena har pekats ut utifrån befintlig kunskap och kriterier som anges i Nationell strategi för genomförande av delmål 1 – Miljökvalitetsmålet Levande sjöar och vattendrag.

Resultatet av detta arbete är en access-databas och ett GIS-skikt från vardera av dessa tre myndigheter ovan med de områden man anser vara särskilt värdefulla och värdefulla ur ett nationellt respektive regionalt perspektiv. GIS-skikten återfinns under
G:\miljoenheten_GIS\Basdata_Underlagsmtrl\Objekt_avgransningar\Områden\Värdefulla_vatten.
Access-databaserna som innehåller lite mer beskrivningar av områdena återfinns under
G:\miljoenheten_Basdata\Objekt\Värdefulla_vatten.

32. Miljögifter

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

Miljögifter omfattar metaller och organiska ämnen. De flesta data för metaller i ytvatten beskrivs under 26. *Vattendata/Vattenkemi* och 27. *Vattendata/Sjösediment*. Miljögifter och metaller i grund-/dricksvatten beskrivs under 29. *Vattendata/Grundvatten*. Miljögifter i luft beskrivs under 21. *Luft*.

Övervakning av giftiga ämnens förekomst i miljön sker genom löpande program och screening inom nationell (NMÖ) och regional (RMÖ) miljöövervakning. Mätvärden lagras i första hand hos nationella datavärdar:

- SGU – miljögifter och metaller i sediment
- IVL – all screening samt miljögifter och metaller i biologiskt material
- SLU – bekämpningsmedel i yt- och grundvatten.

Löpande övervakningsprogram

Löpande program innebär regelbunden provtagning av en matris på en given provtagningslokal med analys av samma miljögifter. Mossor har provtagits och analyserats på metallhalter och det finns även enstaka prover från fåglar och däggdjur, framför allt från 70- och 80-talet. Dessa data finns hos nationell datavärd (IVL). Metaller analyseras från fisk i sjöar som är med i den samordnade recipientkontrollen (SRK). Vart 6:e år analyseras metaller i abborrmuskel från 28 sjöar som är med i provtagningsprogrammet. I två av sjöarna (Grycken (Falun) och Runn) tas prover varje år. Från 5 av sjöarna tas dessutom prov på abborrlever.

Inom NMÖ övervakas metaller och organiska ämnen i abborre i Gipsjön och Spjutsjön samt metaller och organiska ämnen i avloppsslam i Borlänge ARV (från 2009). Inom RMÖ övervakas metaller och organiska ämnen i utgående avloppsvatten i Borlänge ARV (från 2009). Data finns hos nationell datavärd men regionala data kommer även att finnas i excelfiler på
G:\miljoenheten_Basdata\Kemi\Miljögifter\Databas (inga analysresultat finns ännu).

Screening

Screening innebär att provtagning sker vid ett eller ett fåtal tillfällen i olika matriser på olika provtagningslokaler och med analys av olika miljögifter. Screening av miljögifter har genomförts

2010-04-26

årligen sedan 2004, ofta i samarbete med Naturvårdsverket och andra länsstyrelser. Mätningarna omfattar ett brett spektrum av ämnen på ett flertal platser i länet i ytvatten, grundvatten, bottensediment, fisk, lakvatten, avloppsvatten, avloppsslam. Exempel på screening som genomförts är *parabener i avloppsslam*, *antibiotika i utgående avloppsvatten* och *vattendirektivsämnen i fisk*. Data har använts som underlag för tillsyn/prövning och statusklassning av vatten. Vissa data finns hos nationell datavärd. Samtliga data finns i excelfiler på G:\miljoenheten_Basdata\Kemi\Miljögifter\Databas. Datafilerna är uppdelade efter ämnesgrupper, varje rad är försedd med koordinater och representerar ett prov. Tillverkning av GIS-skikt är planerad.

Projekt Miljögifter i Dalälven

Under perioden 2009-2011 pågår mätningar av miljögifter som pekas ut vattendirektivet. Totalt analyseras drygt 70 olika metaller/organiska ämnesgrupper i ytvatten, bottensediment och fisk. Data ska bl.a. användas som underlag för åtgärdsprogram och kommande statusklassning. Data kommer att lagras tillsammans med övriga miljögiftsdata i excelfiler på G:\miljoenheten_Basdata\Kemi\Miljögifter\Databas (inga analysresultat finns ännu). Tillverkning av GIS-skikt planeras.

Lokala mätningar

Malungs kommun har ett eget löpande program där man mäter kvicksilver i gädda i 18 sjöar. Här provtas 3 sjöar per år enligt ett schema vilket innebär sjöarna blir provtagna vart 6:e år. Dessa resultat brukar även skickas till oss på Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen samlade 2005 in mätresultat från kommunernas miljökontor avseende miljögiftsmätningar i mark, vilt, lokalproducerade grödor, fisk och människa. Mätningarna är gjorda under perioden 1970-2004. Detta är ett heterogent, ej kvalitetssäkrat material som finns sammanställt i en excelfil på G:\miljoenheten_Basdata\Kemi\Miljögifter\Databas\Lokala mätningar.

2010-04-26

33. Hotflex

Projektmål 1, Material som finns redan idag:

Hotflex skapades 1989 och är ett relationsdatabassystem som lagrar uppgifter om lokaler för hotade arter inom Dalarnas län. Till varje observation anges en specifik art, lokal, observatör och om så önskas även litteraturreferenser som behandlar observationen.

Hotflex är idag i stort sett komplett vad gäller nuvarande kunskap om lavar, mossor, svampar och mollusker samt hyfsat vad gäller kärlväxter. Däremot är det endast fragment av kunskap rörande alger, däggdjur, fåglar, insekter och andra evertebrater som finns registrerat.

Hotflex innehåller i första hand information om arterna som finns på rödlistan. Men det finns även en ganska stor mängd "regionalt hotade" arter. Dessa har givetvis inte samma tyngd i naturvårdsarbetet som de nationellt rödlistade, men utgör likväl vanligtvis goda signaler på höga naturvärden.

Naturvårdsenheten bör kunna bidra med tolkning av sådana artuppgifters värde. Dessutom omfattar hotflex även observationer av de signalarter som tagits fram av Skogsstyrelsen, de arter som omfattas av ÅGP-arbetet samt Natura 2000-arter.

Själva Access-databasen finns under U:\Hotflex. Här finns även en del dokumentation som kan vara intressant för den som använder hotflex. Ett GIS-skikt över länets hotade arter finns under W:\20FaktaU\204Natur\LanSkikt. Både databas och skikt uppdateras när nya data kommer in via exempelvis Länsstyrelsen s inventeringar. Ansvarig för detta är Lennart Bratt på Naturvårdsenheten. GIS-skiktet är endast ett utdrag ur databasen. Enbart den viktigaste informationen för varje observation finns med i skiktet. Observera också att vissa uppgifter i hotflex kan vara känsliga och inte bör spridas hur som helst. Särskilt gäller detta hotkategorierna akut eller starkt hotade arter (CR eller EN i rödlistan). Kontakta Lennart Bratt vid eventuella tveksamheter.

Koordinatuppgifternas noggrannhet varierar kraftigt. Idag är precisionen angiven som "10 meter" i de fall GPS använts, annars vanligen 100 meter. Herbarieuppgifter har i bästa fall kunnat anges till kilometerruta, men ofta bara till ekonomiskt kartblad. Se därför upp med koordinater med många nollor eller femmor på slutet. Dessa vaga uppgifter hamnar ju dessvärre med en tillsynes exakt prick på kartan.

Miljöaktören Länsstyrelsen Dalarna och omvärlden – vårt samspel internationellt, nationellt, regionalt och lokalt (vers 2010-07-12)		
	Staten och det offentliga	Enskilda/privata
Internationellt	FN (Förenta Nationerna): Organisation där nästan alla stater ingår. Deklarationen för mänskliga rättigheter en grund. Flera miljöinriktade organ och deklarationer, bl.a. Agenda 21 (hållbar utveckling), klimat, biologisk mångfald.	Internationella organisationer: Ett stort antal icke-statliga organisationer (NGO) som verkar ideellt eller kommersiellt finns av intresse för miljöområdet. Ofta uppbyggda av nationella motsvarigheter. Multinationella företag
	EU (Europeiska Unionen): Samarbete mellan 27 länder dit en del av deras suveränitet överlämnats, bl.a. på miljöområdet. Består av en rad institutioner: kommission (regering), parlament och domstol. Miljödirektoratet är EU:s miljödepartement och Europeiska Miljöbyrån tillhandahåller miljöinformation. Många beslut i EU (direktiv) blir svensk lag och därigenom styrande för verksamheter och enskilda, t.ex. vatten, energieffektivisering, art- och habitat, miljöbedömning. Många stöd utgörs av medel från EU, bl.a. från strukturfonderna. Sverige betalar samtidigt en medlemsavgift till EU.	
Nationell nivå	Riksdagen: Stiftar lagar, beslutar om skatter och statens utgifter. Miljöbalken och miljömålen är en grund. Granskar regering och myndigheter. Riksdagens miljö- och jordbruksutskott bereder miljörelaterade ärenden. 13 riksdagsledamöter av 349 tillhör Dalarnas valkrets , Dalabanken.	Nationella organisationer: Ett stort antal av intresse för miljöområdet: - Bransch- och arbetsgivarorganisationer inom näringslivet där Svenskt Näringsliv och LRF (Lantbrukarnas Riksförbund) är två mer övergripande. - Folkrorelseorganisationer och miljöorganisationer. Naturskyddsföreningen är största miljöorganisation. - Fackliga organisationer, kyrkor och samfund m.fl. Enskilda företag
	Regeringen: Styr Sverige och utgörs av det parti/block som fått flest röster i riksdagsvalet. Läger fram lagförslag m.m. i propositioner till riksdagen. Har till sin hjälp ett regeringskansli med ett antal departement samt 300 statliga myndigheter och verk. Miljö, jordbruks- och näringsdep behandlar miljörelaterade frågor. Finansdep är Länsstyrelsens departement.	
	Nationella myndigheter: Styr genom instruktion och regleringsbrev. 25 stycken har särskilt ansvar i miljömålssystemet. Naturvårdsverket främsta miljömyndighet.	
	Domstolarna: Självständiga myndigheter för rättsskipning. Miljödomstolarna är särskilda domstolar för de miljö- och vattenfrågor som regleras i Miljöbalken.	
Regional nivå	Staten: Länsstyrelsen Dalarna: Drygt 200 anställda på åtta enheter (miljö, naturvård, kulturmiljö, lantbruk, plan- och beredskap, rätts, näringsliv, personal- och ekonomi). Statlig samordnande myndighet med landshövding som chef. Ska verka för att nationella mål får genomslag samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden. Flera miljörelaterade uppdrag, bl.a. miljömålssamordning, miljötillsyn, vattenförvaltning, regional energistrategisk samordning. Flera olika styrmedel. Miljöprövningsdelegationen är en självständig del som beslutar om miljöfarlig verksamhet. Vissa myndigheter har egen regional organisation: Skogsstyrelsen, Trafikverket. Högskolan Dalarna också en statlig myndighet.	Regionala och lokala organisationer: Ett stort antal organisationer av intresse för miljöområdet finns i Dalarna. Ofta är de en del av eller kopplade till motsvarande nationella organisationer. Företag: I Dalarna finns och verkar såväl multinationella, nationella, regionala och lokala företag. Mellan olika branscher skiljer sig företagens storlek. Många företag har en tydlig förankring och tradition i Dalarna. Stora näringar är basindustrin (stål och papper) och besöksnäringen. Att många äger jord och skog är utmärkande. Medborgare/konsumenter. Dalarna har 277 000 invånare.
	Kommunal/regional demokrati: Region Dalarna: Bildades 2003, styrs av en direktion med ledamöter från Landstinget Dalarna och Dalakommunerna där ett kommunalråd är ordförande. Regionala utvecklingsprogrammet Dalastrategin är övergripande styrdokument. Ca 50 anställda. Samtliga län kan enligt lag bilda kommunala samverkansorgan i form av kommunalförbund, vilket nästan alla gjort. Ett sådant övertar då länsstyrelseuppgifter inom regionalt utvecklingsarbete och infrastruktur. Även landstinget kan vara medlem.	
Kommunal/ lokal nivå	Dalarna består av 15 kommuner . En kommun är ett geografiskt område och en administrativ enhet för lokalt självstyre, en politisk organisation med valda beslutsfattare. Kommunerna arbetar med flera miljöfrågor, såväl som miljömyndighet och ansvarig för samhällsplanering och utbildningsväsende, som pådrivande för frivilliga insatser, informator och stor egen verksamhetsutövare (genom kommunala bostads- och energibolag). Enligt grundlagen ska det allmänna ”främja en hållbar utveckling som leder till en god miljö för nuvarande och kommande generationer”. Detta är en grund för kommunernas miljöarbete. Därtill styr speciallagar, framför allt Miljöbalken och PBL.	
Regional/kommunal	Samverkan mellan det offentliga och privata av betydelse för miljön sker inom flera områden på regional och mellankommunal nivå. T.ex. EnergiIntelligent Dalarna och Byggdialog Dalarna . I många miljörelaterade frågor samarbetar Dalakommunerna, i en del fall är Länsstyrelsen eller Region Dalarna då en samarbetspart.	

BILAGA 3. Extern information – uppdrag och målgrupper

Länsstyrelsens uppdrag som berör miljöfrågor (vers 2010-07-12)					
Enhet	Uppdrag (typ av styrmedel*)	Målgrupper i Dalarna för uppdragen	Andra som verkar gentemot dessa målgrupper inom dessa områden utifrån sina uppdrag (kan ge både synergier och målkonflikter) Inom Länsstyrelsen		Nationellt, regionalt & lokalt
Staben	Övergripande frågor, ofta kopplat till enheternas uppdrag (alla lst styrmedel)	Alla – offentliga, näringsliv, ofta pers. i ledande befattningar	Samtliga enheter	Nationella myndigheter, Lst i samverkan Region Dalarna Intresseorganisationer	
	Extern information	Alla i länet			
	Internationell verksamhet	Beror på projekt	Beror på projekt	Beror på projekt	
Ekonomi & personal	Ekonomiadm, ÅR, VP		Samtliga enheter	Lst i samverkan Fackliga organisationer	
	Personaladministration				
	Miljöledning (lokaler, resor)	Fastighetsägaren	Plan- & bereds, miljö		
Rätts	Överklaganden MB och PBL (norm)	Verksamhetsutövare, enskilda	Miljö, plan- och beredskap, naturvård	Naturvårdsverket Boverket Miljöprövningsdelegationen	
	Jakt- och viltvård (norm, info)	Viltvårdsområden	Naturvård	Naturvårdsverket, Viltvårdsdelegationen	
	Djurskydd, smittskydd (norm, info)	Djurhållare m.fl.	Lantbruk	Jordbruksverket	
	Fiske (norm, ekon, info, nätverk)	Fiskevårdsområdesföreningar (FVOF)	Miljö, kulturmiljö, naturvård	Fiskeriverket	
Plan- och beredskap	Infrastrukturplanering (plan, norm, info)	Kommuner, transportsektorn	Miljö, rätts, kulturmiljö, naturvård, lantbruk	Trafikverket Region Dalarna	
	Samhällsplanering, PBL, linjekoncessioner, byggtillsyn (plan, norm, info, nätverk)	Kommuner	Miljö, rätts, kulturmiljö, naturvård, lantbruk, näringsliv	Boverket Energimyndigheten	
	Stöd till fastighetsägare (ekon, info)	Enskilda, offentliga organisationer	Miljö, kulturmiljö	Boverket Energimyndigheten	
	Kris, beredskap, klimatanpassning (plan, info, nätverk)	Kommuner, räddningstjänst	Miljö, naturvård	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	
	Folkhälsa, mänskliga rättigheter, (info, nätverk)	Alla	Miljö, naturvård, näringsliv	Folkhälsoinstitutet Socialstyrelsen	
Näringsliv	Företagsstöd (ekon, info)	Företag	Miljö, naturvård, kulturmiljö, plan- och beredskap, lantbruk	Tillväxtverket Konsumentverket Kommunerna (näringsliv)	
	Regional projektverksamhet (ekon, info, nätverk)	Beroende på projekt, nu flera med miljö- och energiinriktning			
Kulturmiljö	Kulturmiljö (norm, ekon, info, nätverk)	Kommuner, hembygdsföreningar	Miljö, plan- och beredskap, näringsliv, naturvård, lantbruk	Riksantikvarieämbetet Dalarnas museum	
	Omarrondering (norm, info)	Markägare, markägarföreningar	Miljö, naturvård, kulturmiljö	Lantmäterimyndigheten	
Naturvård	Skydd av natur (norm, ekon)	Markägare	Miljö, rätts, kulturmiljö, lantbruk	Naturvårdsverket Skogsstyrelsen	
	Förvaltning (ekon, norm, info)	Allmänhet		Intresseorganisationer	
	Tillstånd, dispenser, tillsyn (Norm, info)	Verksamhetsutövare			
	Övrigt – MÖV, ÅGP m.m. (info, ekon, nätverk)	Ideella naturvården			
Lantbruk	Stöd till jordbruket (ekon)	Lantbrukare	Miljö, rätts, näringsliv, kulturmiljö, naturvård	Jordbruksverket	
	Stöd till landsbygdsutveckling (ekon, info, nätverk)	Alla på landsbygden, beroende på projekt		Intresseorganisationer, LRF, HS	
	Kontroll (norm, ekon)	Lantbrukare			
Miljö	Se egen aktörsanalys för miljöenheten i separat underlag.				
* Typer av styrmedel: Norm = normativa, juridiska, administrativa, Ekon = ekonomiska, Info = information och kommunikation av bl.a. kunskap, Plan = samhällsPlanering, Nätverk = nätverksstyrning, samverkan					

BILAGA 3. Extern information – uppdrag och målgrupper

Miljöenheten (ME) – uppdrag, målgrupper och andra aktörer som har angränsade uppdrag (vers 2010-07-12)				
Sakområde	Uppdrag (typ av styrmedel*)	Målgrupper i Dalarna för uppdragen	Andra som verkar gentemot dessa målgrupper inom dessa områden utifrån sina uppdrag (kan ge både synergier och målkonflikter)	
			Inom Länsstyrelsen**	Nationellt, regionalt & lokalt
Miljömål	Uppdatering mål och handlingsplan (<i>nätverk</i>) ----- Initiera samverkansprocesser, driva på åtgärdsarbetet, stödja kommuner (<i>nätverk, info, plan</i>) ----- Kommunikation (<i>info</i>) ----- Miljömålsuppföljning (<i>info</i>)	Alla berörda i en omfattande process ----- Flertal grupper och processer (ofta inom andra sakområden) ----- Övergripande samverkansgrupp saknas ----- Målgruppsanpassad och till allmänhet ----- Extern samverkansgrupp	Alla enheter har ansvar i genomförande av åtgärder och uppföljning i miljömålsarbetet. Samordningsgruppen miljöledning/miljömål där alla enheter ingår	Miljömålsmyndigheter, RUS (1st i samverkan), Miljömålsrådet (ska 2010 ersättas av NV och en ny parlamentarisk beredning) Intresseorganisationer som SKL, Svenskt Näringsliv, LRF och miljöorganisationer Kommunerna (deras eget lokala miljömålsarbete)
Miljöövervakning (MÖV)	Övervakning inom luft, vatten, olika naturtyper, hälsa, miljögift. En stor del sker inom nationella miljöövervakningsprogram (<i>info</i>)	Alla med intresse av resultaten, myndigheter, verksamhetsutövare. Används bl.a. till miljömålsuppföljning.	Naturvård, lantbruk, rätts, plan- och beredskap	Naturvårdsverket, SGU, Fiskeriverket, datavärddar Dalarnas luftvårdsförbund, Dalarnas Vattenvårdsförening
Energi	Strategin och nätverket (<i>nätverk, info</i>) ----- Stödja kommuner (<i>nätverk, info, plan</i>)	Nätverket EID med alla berörda ----- Kommunnätverk med klimat- & energistrategier	Plan- och beredskap	Energimyndigheten Naturvårdsverket Boverket Gävle-Dala Energikontor Region Dalarna
	Stödja näringsliv (<i>nätverk, info</i>)	Ölika sektorer och företag	Näringsliv, lantbruk	Kommunerna (eget lokalt klimat- och energiarbete)
Vattenförvaltning	Kunskapsuppbyggnad, t.ex. statusklassning (<i>info</i>) ----- Initiering av åtgärder (<i>info, ekon, nätverk</i>) ----- Skydd av vatten (<i>info</i>)	Kommun, verksamhetsutövare (lantbrukare, VA), FVOF, Vattenregl. företag, boende	Lantbruksenheten, plan- och beredskap ----- Naturskydd, lantbruk ----- Naturskydd	Vattenmyndigheterna Naturvårdsverket Fiskeriverket SGU
Prövning	Samråd (<i>norm, info</i>) ----- Förslag till beslut (<i>norm</i>)	Verksamhetsutövare	Kulturmiljö, plan- och beredskap, naturvård	Naturvårdsverket Miljödomstolen, miljöprövningsdelegationen (MPD) Kommunerna (myndighet)
Tillsyn	Tillsyn (<i>norm, info</i>) ----- Tillsynsvägledning (<i>norm, nätverk, info</i>)	Verksamhetsutövare ----- Kommunerna (Miljöförvaltning)	Näringsliv ----- Lantbruk	Naturvårdsverket och andra tillsynsmyndigheter Statens VA-nämnd Branschorganisationer Miljösamverkan (1st i samverkan) Kommunerna (myndighet)
	Tillsyn, samråd (<i>norm, info</i>) ----- Damsäkerhet (<i>norm</i>)	Verksamhetsutövare	Naturskydd, fiske, rätts, kulturmiljö, näringsliv ----- Plan- och beredskap	Naturvårdsverket, Kammarkollegiet, Fiskeriverket, Skogsstyrelsen ----- Svenska kraftnät Räddningstjänsterna
EBH (förorenade områden)	Tillsyn, kontroll (<i>norm, info</i>) ----- Undersökningar (<i>info</i>) ----- Bidrag (<i>ekon</i>)	Verksamhetsutövare ----- Kommun (miljöförv) ----- Fastighetsägare ----- Kommun		Naturvårdsverket
* Typer av styrmedel: Norm = normativa, juridiska, administrativa, Ekon = ekonomiska, Info = information och kommunikation av bl.a. kunskap, Plan = samhällsplanering, Nätverk = nätverksstyrning, samverkan ** Miljöenhetens olika sakområden påverkar/berör i varierande utsträckning även andra sakområden inom miljöenheten. De med en generell ingång som miljömål, vattenförvaltning m.fl. påverkar flertalet sakområden.				